

— izhaja ob 4. zjutraj. —
Stane mesečno Din 25.—; za in-
—mativo Din 40.— neobvezno.
—
Oglaš po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rekopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2034.
Ispravniki oddelki: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2497
Podružice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta
—
Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljub-
ljana št. 11.442 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 205.441.

Na predvečer zgodovinskega dne Oči cele Jugoslavije in vse Evrope so danes uprte v Zagreb

**Danes ob 10. dopoldne se sestanejo v Zagrebu narodni poslanci iz prečanskih po-
krajnin. — Zasedanje kluba KDK bo trajalo tri dni. — Zagrebško meščanstvo bo sve-
čano proslavilo ta zgodovinski dogodek**

Ljubljana, 31. julija.

Nocoj so se odpravili slovenski po-
slanci Kmetijsko-demokratske koalicije
v Zagreb. Z istim vlakom so potovali
poslanci SLS v Beograd.

V Beogradu se jutri ob 10. dopoldne
sestane Narodna skupščina. V Zagrebu
se zberejo istočasno v zgodovinskem
hrvatskem saboru zastopniki prečan-
skega naroda.

V Beogradu se bo zopet sestala ista
Narodna skupščina, v katere sredi sta
bila umorjena dva hrvatska idealna po-
slanca, trije njuni tovariši pa nevarno
ranjeni, med njimi obojevalni vodja hr-
vatskega kmetijskega prebivalstva. Zbra-
li se bodo v isti dvorani, v kateri bodo
kljub renoviranju poslanci lahko s pr-
stom kazali: »Evo, tu je umrl Basari-
ček, tu je izdihnil Pavle Radić!« In med
poslanci bodo še tudi taki, ki zahteva
sodišče njihovo izročitev, ker so omis-
ljeni sokrivde na zločinu Puniše Račića...

V Beogradu pa ne bo hrvatskih, ne
bo večjega dela prečanskih srbskih in
ne boljšega dela slovenskih narodnih
zastopnikov. Z revolverjskimi streli so
jih prepodili s torišča, ki bi moralo biti
sveto vsem, in kjer so hoteli delati, po-
svetiti vse svoje moči narodu in drža-
vi. V povesni strasti so jim ogrozili
tudi bivanje v Beogradu samem, jih ob-
sopili z javnimi in anonimnimi grožnja-
mi. Zato se zbirajo hrvatski, prečanski
srbski in napredni slovenski poslanci
nocoj v Zagrebu, da se sestanejo jutri
v sabornici, v oni isti sabornici, kjer je
bila leta 1918 proklamirana svoboda in
samostojnost jugoslovenskih pokrajin
bivše Avstro-Ogrske.

Tako bomo imeli jutri dva jugoslo-
venska parlamenta, oba nepopolna.
Srce mora pri tem boleti vsakogar.
Kdor ljubi našo državo, našo s tolikimi
borbami in tolikimi žrtvami priborjeno
Jugoslavijo. Take desetletnice nismo
pričakovali, ko so se leta 1918. rušili
trihli stebri tuje monarhije in smo z ve-
roizmerno ljubeznijo in neomajno vero
mrlično utirali pot svobodi in lastni
državnosti. Jugoslovenski nacionalisti
čutimo to nesrečo dvojino, saj udarja ob
naše najsvetejše ideale.

In vendar moramo reči: Mi nismo
krivi! Nismo hoteli tega in storiли smo
vse, da nesrečo preprečimo. Vsak ob-
jektiven in pravičen opazovalec mora
priznati poslancem KDK, da so imeli
vedno pred očmi dobrobit ne le svojih
volilcev, temveč tudi pravo korist cele
države. Priznati jim mora tudi, da niso
mogli ravnati in postopati drugače ka-
kor so in da ni njihova krivda, ako dan-
es ne morejo v Beograd.

Razvoj notranjepolitičnih razmer
v zadnjih letih je pokazal, da je nemogoč
uspešen napredek države, ako se teme-
lji ne spremeni vse naše državno živ-
ljenje in zlasti ne izboljša državna upra-
va na vseh področjih. Pokazal pa je tu-
di, da je mogoče tako odpravljeno do-
seči le s složnim nastopom in s krepko
voljo vseh onih, ki so spoznali to po-
trebo. Tako je ista težnja za lepšim in
boljšim življenjem prebivalstva in za
mogočnejšo bodočnostjo države ustva-
rila tesno zvezo dveh nekdanj s tako
nasprotnih strank, Hrvatske seljaške
in Samostojne demokratske. Obe stran-
ki sta želeli pritegniti v ta krog tudi
srbske demokrate in sta bili pripravljene
jim prepuštili vodstvo, vodstvo in
svoji akciji in vodstvo v državi. Toda
demokrati so bili preveč ozkosrčni,
preveč slabi, preveč pod vplivom beo-
grajske čaršije. Predlagali so fuzijo
obeh demokratskih strank, niso pa ho-
teli velikega in močnega demokratskega
bloka, ki bi edini mogel izvršiti ve-
liko nalogo sanacije države.

Tako so demokrati onemogočili ve-
liki Pribečeviću in Radiću misel o
močnem vsedržavnem bloku regenera-
cije. Še več! Preko noči so prešli v
nasprotni tabor in postali glavni
oporniki one reakcije in onega nezdra-
vega režima, ki so ju poprej sami naj-
hujje pobijali. V tesnem objemu s so-
vsem dotakratnim smrtnim sovražnikom
Vukičevićem je Davidović izvajal tak-
tiko načelnega odbijanja vseh izbolj-
ševalnih predlogov kmečke demokra-
cije, ki je bila na ta način proti svoji
volji pahnjena v ostro parlamentarno
borbo. Njeno delo pa je bilo kljub ostrini
boja vedno stvarno. Nešteto za drža-
vo in prebivalstvo koristnih predlo-

Zagreb, 31. julija. Dočim narašča v
Beogradu razburjenost v pričakovanju
jutrišnje seje poslanskega kluba KDK v
prostorih bivšega hrvatskega sabora,
se pripravljajo v Zagrebu, da se dostojno
pripravi na ta zgodovinski dogodek, ki
naj postane mejnik med preteklostjo in
boljšo bodočnostjo, ki naj prinese na-
šemu troimenemu narodu pravo svobo-
dno, bratstvo in enakost v svobodni
ujedinjeni domovini.

Na poziv svojega predsedstva so se
začeli že danes zbirati v Zagrebu po-
slanci KDK. V vsakim vlakom se jih je
pripravilo par iz te ali one pokrajine,
ker ima KDK, kakor nobena druga
stranka, v svoji sredi zastopnike vseh
krajev in vseh treh plemen. Večina po-
slancev je prišla z večernimi vlaki, a
kljub temu jih je občinstvo, ki je bilo
zbrano pred kolodvorom in na ulicah,
povsod živahno pozdravljalo.

Seje bodo trajale tri dni

Razumljivo je, da vlada za jutrišnjo
sejo v saboru nepopisno zanimanje. Po
dosedanjih dispozicijah bo trajalo zase-
danje poslanskega kluba KDK tri dni,
ako pa se bo izkazala potreba, seveda
tudi še dalje. Prvotno je bilo namera-
vano, da bi se vršile le običajne zaupne
seje. Na splošno željo poslancev, zlasti
pa zagrebškega meščanstva pa je bilo
sklenjeno, da bo prva seja, ki se bo vr-
šila jutri dopoldne ob 10., javna, tako
da bo imelo dostop tudi občinstvo. Na
tej seji bo imel Svetozar Pribečević
daljši govor, v katerem bo orisal važ-
nost tega sestanka predstavnikov pre-
čanskih pokrajin ter podal ob enem ob-
širno poročilo o političnem položaju.
Seja bo na to zaključena, popoldne pa
bodo pričela zaupna posvetovanja. Na-
čelni sklepi bodo sprejeti še le drugi ali
tretji dan zasedanja, ko bo klub podrob-
no proučil vso situacijo in pretresel
vse možnosti, ki lahko nastopijo.

Zagreb v svečani obleki

Zagrebški meščani so iz lastnega na-
giba pokrenili akcijo, da Zagreb na naj-
dostojnejši način proslavi ta zgodovini-
sko važni dogodek. Vsi današnji listi
objavljajo pozive na meščanstvo, naj
razobesi zastave in okraši hiše s cvet-
jem. Res je bilo mesto že nocoj v za-
stavah kakor ob najbolj slavnostnih
dneh. Za časa jutrišnje dopoldanske se-
je bodo zaprte vse trgovine in ustavle-
no delo v vseh obratih, meščanstvo pa
se bo zbralo na Markovem trgu, da ta-
ko manifestira svojo popolno solidarnost
s KDK. Opažati je, da se meščanstvo
v polni meri zaveda resnosti polo-
žaja, radi česar bodo jutrišnje manife-
stacije tem pomembnejše.

Seja vodstva KDK

Zagreb, 31. julija. r. Danes dopoldne
je posetilo Svetozarja Pribečevića v
Grand-hotelu več poslancev. Ob pol 11.
je Svetozar Pribečević prišel iz hotela
v sosednjo slaščičarno, kjer ga je pri-
čakovala večja skupina novinarjev. No-

gov so stavili njeni poslanci. V nebroj-
nih interpellacijah in govorih so opo-
zarjali na razne kričeče nedostatke v
državnem življenju. Vlada večina na
vse to ni reagirala, odklanjala je pred-
loge, molčala na očitke.

Medsebojno razmerje je postajalo
zaradi tega vedno bolj napeto. V to že
itak dušljivo atmosfero je kakor strela
iz jasnega padla Marinkovičeva zahte-
va po ratifikaciji nettunskih konvencij,
ki prinašajo zopet nove udarce preč-
anskemu prebivalstvu. Prišlo je do
znanih demonstracij po naših mestih in
do nepotrebnega prelivanja krvi v Za-
grebu in Beogradu. Kmečko-demokra-
tska koalicija je zahtevala parlamen-
tarno preiskavo o tem, kdo je zakrivil
prelivanje krvi. Vlada je odbila tudi to
zahtevo, ki bi bila pač sprejeta v vsa-
kem drugem parlamentu.

Sledila je poostrena borba opozicije
z znano obtožbo proti bivšemu mini-
stru pravde Subotiću, ki je sam pri-
znal, da je kot minister kršil zakon.
Vedno novi udarci so padali po nez-
dravem, škodljivem in nesrečnem he-
gemonističnem režimu. Tako tehtni so
bili argumenti opozicije, da hegemoni-
sti niso mogli odgovarjati. Odgovoril
je za nje Puniša Račić.

Tu se začelja serija napak. Ako bi
bila takoj po umoru Narodna skupšči-

vinarji so skušali dobiti od njega kako
izjavo. Pribečević pa je odvrnil, da je
že vse povedal, kar je bilo pred sejo
potrebno. Na vprašanje, ali je bil že
pri Stepanu Radiću, je odgovoril: »Ni-
sem še bil, čakam, da mu to zdravnik
dovolijo.« Na opozoritev nekega novi-
narja na dozdnevno izjavo Stepana Ra-
dića o personalni uniji, ki je izšla v
včerajšnji »Politiki« in na vprašanje,
kaj more reči k tej izjavi, je Svetozar
Pribečević odgovoril:

»Povedal sem vam že, da nihče ne
ve, ali je to sploh izjava g. Radića.
Opozoril sem vas že, da se tu govori
o Vojvodini in o Bački, kakor o nekih
posebnih pokrajinah. Bog ve, kaj je
vse oni nemišni novinar razumel.«

Ob trilettr na 11. se je odpravil Pri-
bečević na sejo poslovnega odbora
KDK v prostorih oblastnega odbora.
Seja je trajala od 11. do 1. popoldne
in so se je udeležili Svetozar Pribečević,
Večeslav Vilder, dr. Sekula Dr-
ljević, Juraj Demetović, Avgust Koš-
tić, Josip Predavec in dr. Juraj Krnje-
vić. Na konferenci so se določile po-
slednje tehnične podrobnosti za jutri-
šnjo sejo kluba KDK.

Dispozicije za zasedanje kluba KDK

Po seji poslovnega odbora so novi-
narji Pribečevića prosili, naj jim kaj
pove o jutrišnji seji kluba KDK. Pri-
bečević je nato izjavil, da jutri bržkone
ne bodo sprejeti nobeni sklepi, tem-
več bo on obširno poročal o položaju,
nakar bodo sledila poročila poslancev.
Šele pojutrišnjem ali v petek bodo
sprejeti potrebni sklepi. Izvolil se bo
poseben odbor, ki bo predložil predlo-
ge, primerne sedanjemu položaju. Ali
bodo posvetovanja končana že v četr-
tek ali petek, ne more reči, ve samo
to, da bodo sklepi, ki bodo sprejeti, tem-
eljilji na posvetovanju in podanih po-
ročilih.

Sklepi bodo zaupni

Na vprašanje novinarjev, ali bo se-
ja javna, je Svetozar Pribečević od-
govoril, da bo k njegovemu ekspoziju
imela javnost dostop. Sklepi, ki bodo
sprejeti, pa se bodo držali strogo v
tajnosti.

Na vprašanje ali bodo sklepi ostali
tajni iz taktičnih razlogov, je Svetozar
Pribečević odvrnil: Ne iz taktičnih
razlogov, temveč zato, ker je v tajno-
sti jamstvo za uspeh.

Ob 6. zvečer se je nadaljevala seja
poslovnega odbora KDK, ki je trajala
pozno v noč. Tudi o tej seji ni bilo
mogoče doznati nikakih podrobnosti.

Radićeva bolezen

Zagreb, 31. julija. n. Danes ob 2. popo-
ldne je bil izdan o zdravstvenem stanju
bulletin, ki se glasi: »Bolnik je spal vso
noč v zelo dobrem in nepretrganem spanju.
Subjektivni počutki odlični, apetit prime-
ren, temperatura 37,6, žila 108, dihanje 30,
sladkor 0,2, vsega skupaj 6 g, acetona ni.«

na razpuščena in razpisane nove volit-
ve, ako bi se bila kompromitirana vla-
da umaknila nevtralni, bi nesrečni 20.
junij ne rodil tako težkih posledic za
državo. Mesto teh logičnih konsekvenc
pa so hegemonisti krčevito držali svo-
jo vlado. Ko je naposled vendarle od-
stopila, smo doživeli tragikomedijo s
poskusom nevtralne vlade. Zgodovina
bo o tem izrekla še svojo sodbo, za
danes pribijemo le, da je bivši manda-
tar krone general Hadžić še vedno
dolžan odgovor dr. Tartagliji, ki mu je
javno očital, da s tako zvanimi nev-
tralci ni ravnal iskreno.

Nato je prišla obnovljena Vukičeviće-
va vlada pod vodstvom onega dr. Ko-
rošča, pod čigar ministrom je pre-
teklo toliko nedolžne krvi.

In nato se je zgodilo, kar se je zdelo
vsem poštenim in kulturnim ljudem ne-
mogoče. Zopet so sklicali okrvavljeno
Narodno skupščino.

To je bila pot, ki je nujno vodila pre-
čanske narodne zastopnike v Zagreb.

Na predvečer sestanka okrnjenega parlamenta Nujni pozivi režimskim poslancem. — Koroščeva vlada bo baje izrazila željo po sestavi koncentracijske vlade. Kakšna bo opozicija v okrnjeni Narodni skupščini

Beograd, 31. julija p. Poslanci vlad-
nih strank, ki so se za časa vladne
krize razšli na svoje domove, so se za-
čeli tekom današnjega dne vračati v
Beograd, da se udeležijo jutrišnje seje
Narodne skupščine. Predsedstva vladnih
klubov so vsem svojim poslancem stro-
go zabili, da se morajo pod vsakim
pogojem udeležiti seje, da ne bi že prva
seja prečito pokazala nekompaktnosti
vladne večine. Demokrati so poslali
vsem svojim poslancem še posebne br-
zovajne pozive, notranji minister pa je
naročil velikim županom, naj pozovejo
preko policijskih organov narodne po-
slance svojega območja, da pridejo na
sejo. Danes so se razširile vesti, da so
radikalni nezadovoljniki okrog glav-
nega odbora sklenili, da se jutrišnje seje
ne udeležijo, da tako pokažejo, da ne
odobravajo Koroščeve vlade in obnove
starega režima. Vendar pa je treba te
vesti sprejeti z vso rezervno.

Nocoj se je v vladnih krogih zatrje-
valo, da bo vlada v deklaraciji izrazila
željo po sestavi koncentracijske vlade
ter ob enem dala izraza svojemu obža-
lovanju, da ni že o priliki vladne krize
prišlo do sestave take vlade.

V zvezi z jutrišnjim sestankom Na-
rodne skupščine so se danes ves dan
vrstili sestanki med prvaki vladnih
strank. Dopoldne sta dolgo konferirala
dr. Korošec in Vukičević, popoldne pa

sta se sestala tudi dr. Korošec in Davi-
dović. Zvečer se je vršila v demokrat-
skem klubu konferenca demokratskih
ministrov z Ljubo Davidovićem in na-
vzočimi poslanci, ki jih je Davidović
obvestil o situaciji in o pripravi za
zasedanje Narodne skupščine.

Tudi zemljoradniki so imeli zvečer
svojo sejo, na kateri so sklenili, da bo-
do za enkrat ostali še v Narodni skup-
ščini ter nadaljevali najostrejšo borbo
proti režimu. Obnovili bodo vse pred-
loge, ki jih je vložila že svoječasno
KDK, v kolikor niso ti predlogi še ve-
ljavni. Če pa se bo pokazalo, da bi bi-
la njihova akcija v Narodni skupščini
brezuspешna, bodo tudi oni zapustili
skupščino ter se priključili izvenparla-
mentarni akciji KDK.

Nemci se še niso definitivno oprede-
lili. Predsednik nemškega poslanskega
kluba dr. Kraft je imel danes popoldne
daljši sestanek z dr. Korošcem. Zatrju-
je se, da si je skušal dr. Korošec pridobi-
ti podporo Nemcev z različnimi kon-
cesijami zlasti na šolskem polju. Nemški
poslanski klub bo imel še jutri pred sejo
Narodne skupščine svojo klubsko sejo,
na kateri bo sklepal o svojem nadalj-
nem postopanju. Izgleda, da bodo tvo-
rili Nemci nekako milo opozicijo v Na-
rodni skupščini, tako da se ne bo moglo
reči, da je vlada sprejemala razne skle-
pe brez vsake opozicije.

Danes še ne bo vladne deklaracije?

**Naraščajoča nervoznost v Beogradu. — Napeto pričako-
vanje zagrebških sklepov in dogodkov. — Demokrati
zahtevajo odstop predsednika Perića**

Beograd, 31. julija r. Kakor se zatr-
juje v poučenih krogih, še niti na pre-
dvečer sestanka Narodne skupščine v
vladi sami ni prišlo do sporazuma glede
načina in trajanja skupščinskega zasa-
danja. Dočim so radikalni večinoma za
to, da skupščina takoj reši najnujnejše
posle, nakar naj bi šla na počitnice, so
demokrati mnenja, naj bi se vsaj še
par tednov nadaljevalo redno zaseda-
nje in sprejeli razni zakoni. Demokrati
forsirajo delo skupščine in sprejem po-
sednih zakonov predvsem zato, da bi
v jeseni, ko bo tudi po beograjskem
prepričanju sedanja vlada odstopila,
Narodna skupščina pa razpuščena, ne
stopili kljub dveletnemu sodelovanju v
vladi praznih rok pred svoje volilce.

Pa tudi glede načina obnove dela v
Narodni skupščini so mnenja zelo raz-
lična. Zlasti danes je bilo opažati v
vladnih vrstah, ki se jih čimdalje bolj
polašča nervoznost radi seje kluba KDK
v Zagrebu, popolno desorijentiranost.
Zavedajo se, da smatrajo Hrvati že
sam sestanek okrnjene in okrvavljene
Narodne skupščine za provokacijo, za-
stopajo zlasti demokrati mnenje, naj bi
bila prva seja Narodne skupščine le
žalna seja za žrtvami krvavega zločina
20. junija. Na tej seji naj bi imel pre-
sednik Nar. skupščine le primeren nago-
vor, nakar naj bi sejo takoj zaključil.
Ker je v četrtek praznik, naj bi se pri-
hodnja seja vršila šele v petek. Ta
predlog motivirajo demokrati tudi s
tem, da bodo do takrat že znani sklepi
KDK in bo torej vlada lažje usmerila
svojo nadaljnjo akcijo. Razprava o na-

daljnem delu Narodne skupščine pred
odločitvami v Zagrebu bi lahko napru-
la vladi še večjo odgovornost za posle-
dice, ki bi eventualno sledile.

Demokrati pa se tudi zavedajo, da je
v glavnem njihova »zasiaga«, da je
prišlo do obnove starega režima in do
nadaljevanja dela z okrvavljeno Narod-
no skupščino. Videč naraščajočo raz-
burjanje v prečanskih pokrajinah, so
začeli zadnje dni premišljevat o tem,
kako bi mogli omiliti svojo odgovor-
nost. Zato baje zahtevajo glavo pre-
sednika Narodne skupščine, ki naj bi
po njihovem mnenju takoj odstopil. Ker
pa je to tehnično nemogoče — prvi
podpredsednik Agatonović je umrl, drugi
podpredsednik dr. Hranica leži tež-
ko bolan na Dunaju in bi tako ostala
Narodna skupščina brez predsedstva
— zahtevajo demokrati, naj dr. Perić
na jutrišnji seji Narodne skupščine v
svojem žalnem govoru obenem najavi
tudi svoj odstop, čim bo izvoljeno no-
vo predsedstvo, kar naj se zgodi na
eni prvih prihodnjih sej.

Radikalni te zahteve demokratov na-
ravno najodločneje nasprotujejo, češ da
bi bila to kapitulacija pred demokrati
in tudi pred KDK. Zato doslej odločitev
o tem še ni padla in bo razpravljati mi-
nistriški svet še na svoji današnji seji
tudi o tem vprašanju. Iz vseh teh raz-
logov je bilo tudi sklenjeno, da vlada
ne bo podala svoje deklaracije že na
prvi seji Narodne skupščine, marveč
šele v petek, računajoč s tem, da bo
takrat v deklaraciji lahko upoštevala
tudi že v Zagrebu sprejete sklepe KDK.

Ob štiridesetdnevnici umora...

**Bela vrana med beograjskimi listi. — Provokacija mesto maše
zadušnice. — Velika bojazen radi poslabšanja Radićevega
zdravstvenega stanja**

Beograd 31. julija p. Pod naslovom »U
oči dogodaja« pisejo večerne zemljorad-
niške »Novosti«. Nismo se nadejali, da pri-
demo že tako naglo v morda najbolj tra-
gično situacijo. Zadnji bulletini o zdravstve-
nem stanju Stepana Radića navdajajo vse
resne politike z veliko skrbjo, ker vedo ka-
ke fatalne komplikacije lahko nastanejo, če
bi pri Radiću nastopila katastrofa. Danes
zjutraj je dospelo iz Zagreba poročilo, da
se je bolezen zelo poslabšala, kar je po-
vzročilo veliko nervozo tudi v vladnih kro-
gih, ki se pripravljajo za jutrišnjo sejo Na-
rodne skupščine. Toda seja Narodne skup-
ščine in deklaracija vlade sta postali pov-
sem postranskega pomena ker je vsa po-
zornost te dni obrnjena na Zagreb,
nad vso situacijo pa dominira bolezen Ste-
pana Radića. Končno naglašajo »Novosti«,
da je sklicanje Narodne skupščine ob štri-
desetdnevnici smrti hrvatskih poslancev, ki
so postali žrtve krvavega zločina v Narod-
ni skupščini, tem fatalnejša, ker bi morali
pravi kristjani praznovati štiridesetdnevni-
co z zadušnicami ne pa s takimi provoka-
cijami. To je tem žalostnejše, ker stoji na
čelu vlade katoliški duhovnik, ki pa je po-

polnoma pozabil na svoje svečeniške nalo-
ge in pozna samo še interese svoje stran-
ke...

„Markov trg“

Beograd, 31. julija. n. »Narodni Val« ob-
javlja na čelu lista članek pod naslovom
»Markov trg« v katerem pravi: Kar je Kre-
melj za Moskvo in Rusijo, Vavelj za Kra-
kovo in Poljsko, Hradčani za Prago in Če-
škoslovaško, Akropolis za Atene in staro
Grško, Kvirinal za Rim in Italijo, Budim
za Budimpešto in Madžarsko, to je Mar-
kov trg za Zagreb in Hrvatsko. Danes ze-
vajo praznotne banki dvori in palače hrva-
tske suverenosti na Markovem trgu, toda
jutrišnji dan bo prebudil Markov trg in ga
oživel, kakor to zahtevajo milijoni tostran
Dunava in Drine.

Beg iz hegemonističnih strank

Sarajevo, 31. julija n. Iz Bjeline poročajo,
da je odvetnik Vladimir Caldarević, pre-
sednik okrožnega odbora in eden najvpliv-
nejših članov Davidovičeve demokratske
stranke v Bosni, izstopil iz te stranke.

Sodba sarajevskega škofa Šarića o dr. Korošcu

Še noben slovenski list ni tako ostro obsodil dr. Korošca kot glasilo sarajevskega škofa. — „Ni dvoma, da bo stranka, ki jo vodi taka ‚katoliška morala‘ propadla“

Sarajevo, 31. julija. V Sarajevu izhajajoči „Katoliški Tjednik“, ki je pod vplivom vrhbosanskega škofa Šarića, sodi o dr. Korošcu in njegovem klerikalnem ministru Stepanu Bariću takole: „Korošec je postal duhovni vodja HPS, kar je razvidno tudi iz razmerja med ljubljanskim ‚Slovencem‘ in zagrebško ‚Narodno politiko‘. iz Barićevega članstva v Jugoslovanskem klubu in iz njegovega predsedniškega mesta in iz upornega vztrajanja v klubu po strahoviti žalitvi celega hrvatskega naroda. Ta g. Korošec se je tesno združil z radikali potom blejskega pakta. Podpiral jih je potem, ko je zločinski radikal ubil Hrvate. Niti na misel mu ni prišlo, da pada demisijsko, vsaj dotlej, dokler se stvar ne razčisti. Uporno vztraja na položaju, krvavo duši demonstracije, v svojem glasilu pa meče krivdo na opozicijo. Ko so Hrvate še v agoniji od zadanih ran, jim preči z vsemi zakonskimi sredstvi, končno pa trdi uporno in po tolikih jasnih in nedvomnih protidokazih, da je dejanje Puniše Račića osebni obračun in delo poedince, kakor, da to

ni, mlo rečeno, pred končano preiskavo nedovoljeni apriorizem.“

G. Barić, mesto da bi se sedaj umaknil in da še pred bližnjo propastjo svoje stranke pri prihodnjih volitvah na strani Hrvatov počaka na rešitev hrvatskega vprašanja in tako ohrani stranko vsaj v častnem spominu do njenega ponovnega vstajanja, vztraja v Koroščevi radikalni stranki. Po vsem tem naj še govorimo o ljudih v imenu katolicizma! Ali s takimi potezami stranka, ki toliko maha z zastavo katolicizma, ne škodi katolicizmu?

„Nam je, to moramo še priznati, zelo drago, da je g. Barić stopil v ministristvo Bachovih huzarjev. S tem je prenehala dvojniška politika, ki je omogočala, da glasilo Stepana Barića udriha po zaveznikih, g. Stepan Barić sam pa podpira ono, kar njegovo glasilu napada. Vsakdo bo razumel, da mora taka ‚katoliška morala‘ izzvati ostre proteste. Ni dvoma, da bo stranka, ki jo vodi taka ‚katoliška morala‘, propadla. S tako stranko obračunavajo njeni pristaši sami.“

Ultimatum hrvatske duhovščine slovenskim klerikalcem

Glasilo hrvatskih klerikalcev vehementno zavrača hujškarje Koroščevega glasila proti Hrvatom ter upa, da zadnjič svari k pameti, ker bi sicer »moralj nastopiti drugače« ...

„Slov. gospodar“, glasilo ministrskega predsednika in notranjega ministra dr. Korošca, objavlja v zadnjem času pod uredništvom duhovnika Januša Goleca redno članke, ki so polni hujškanja proti Hrvatom in v katerih piše, da hočejo spraviti nas Slovence v svoje suženstvo in da so Hrvati še slabši kakor Srbi, kar se tiče »pljačkanja«. To hujškanje proti Hrvatom in KDK je prišlo že tako daleč, da se je zastudilo tudi hrvatskim klerikalcem, ki imajo sicer v dr. Koroščevi vladi svojega ministra Barića, ki pa vedo, da bodo izgubili med Hrvati še zadnje ostanke pristave, ako bodo glasila dr. Korošca nadaljevala svojo nesramno in bedasto gonilo proti Hrvatom in KDK na dosedani način.

Zato je objavila zagrebška „Narodna Politika“, glasilo hrvatske klerikalne stranke, dne 31. julija članek pod naslovom »Budašine „Slovenskog gospodarja“ — Nekoliko riječi z. Januša Goleca, ki se glasi: »Mariborski list „Sloven. gospodar“ je znal v zadnjem času naglasiti neke stvari, ki jih, kakor mislimo, ne odobrava večina slovenskega naroda in ki so zmoežne izzvati zlo kril pri vseh Hrvatih ne glede na to, kateri stranki pripadajo. Nam je, iskreno priznavamo, zelo žal, da moramo ugotoviti to grdo dejstvo, tem bolj, ker je mnogo Hrvatov, ki niso nikdar dali povoda „Slov. gospodarju“ za tak nastop. Zlasti nam je žal, da take stvari izhajajo v glasilu SLS, ki je znala v najtežjih časih več ali manj obvarovati objektivno stališče napram Hrvatom.

Zadost! Je navesti le par vrst iz ene

same številke „Slov. gospodarja“, da se vidi, kak duh vlada med sotrudniki „Slov. gospodarja“. Priznamo, da nikdar nismo z večjo boleštvom notrali izpadov proti Hrvatom, kakor te. Toda prav zato smatramo, da smo mi najbolj poklicani pozvati „Slov. gospodarja“ k pameti in ga opominiti, naj preneha s takim pisanjem. Strankarska borba se ne sme prenašati na boj s celim narodom, zlasti pa se ne sme pripisovati kakemu narodu take tendence, kakor jih pripisuje „Slov. gospodar“, tem manj, ker ta narod nima takih tendenc in ker take izjave niso padle niti od onih ljudi, ki jih navaja „Slov. gospodar“. Ne vemo, komu naj koristi tako pisanje. Impertinenca o „jaki roki“ bi bila, ako bi prihajala od kompetentne strani, zrak za vznemirjenje vseh Hrvatov, tako pa je samo dokaz gluposti njenega pisca. Upamo, da je to zadnjič o „Slov. gospodarju“. V nasprotnem slučaju bi nam bilo žal, ako bi morali nastopiti drugače.“

Klerikalna „Narodna Politika“ izraža upanje, da se bo „Slovenski gospodar“ poboljšal. Po našem mnenju je to upanje prazno. Komur je laž v krvi, mu ni pomoči. Tudi Januš Golec, na katerega naslavlja „Narodna Politika“ svojo grajo ni človek, ki bi se ga prišla dobro hotela beseda. Spada pač med vrste onih duhovnikov, tipa gg. Smodeja, dr. Kulovca in Gabrovčeka, ki ga očitke, da govore in pišejo neresnice, trdovratno molče in niti ne reagirajo. Kaj pa bi bilo potem iz slovenskih klerikalnih listov, če bi pisali resnico in če bi ne smeli več lagati?

Zanimiva prometna konferenca v Zagrebu

Po čem se ravna vojni redi beograjskih vlakov. — Angleški premog bi bil cenejši od domačega

Zagreb, 31. julija. Danes se je vršila v zagrebški železniški direkciji konferenca o zboljanju prometnih razmer pri nas. Udeležili so se delegati raznih trgovskih in obrtniških združenj, zastopniki „Putnika“ ter predstavniki nekaterih upravnih oblasti. Na konferenci se je direktor Jadranske plovnice dr. Gjurišić, ki je došel s Sušaka, pritoževal v imenu Jadranske plovnice in gospodarskih krogov v Primorju, ker odhaja beograjski brzovlak št. 306 iz Beograda šele ob 23.20. Ker prihaja na Sušak pogosto z zamudno po dve uri, morajo odhajati parniki prej, ker ne morejo čakati na potnike. Razen tega morajo tujci iz Nemčije, ki vidijo naš vojni red in ki prihajajo na parnike ob pravem času, čakati včasih v veliki vročini po poludrugo uro, ker parniki ne morejo oditi, ker čakajo na beograjski brzovlak. Zato je zahteval, naj bi ta brzovlak iz Beograda odhajal vsaj 30 ali 20 minut prej, ker bi bilo to v interesu našega Primorja, kakor tudi tujeskega prometa, ker so v nasprotnem slučaju tujci izpostavljeni raznim neugodnostim in se odbijajo od naših krajev.

Inspektor Horvat je odgovoril na to pritožbo, da se ji bržkone ne bo moglo ugoditi, ker gre prometno ministristvo na roke beograjskim listom, ki hočejo pošiljati svoje izjave v prečanske kraje. Direktor Gjurišić, kakor tudi ostali člani konference, so izrazili svoje začudenje, kako je mogoče zapostavljati interese beograjskih listov in interese celokupnega prometa z Jadranom, ki je na ta način težko oškodovan. Prečanski listi niti sanjati ne morejo, da bi se jim priznale take koncesije in da bi zaradi njih kak tako važen brzovlak odhajal v času, kakor bi želeli in ne kakor bi zahtevale prometne potrebe in razmere.

Govorili so nato še delegati iz Splita, Šibenika, Osijeka, Čakovca in Koprivnice, naka je bilo sklenjeno, da so vsi predlogi, sproženi na tej konferenci, v posebni resoluciji predložiti ministristvu prometa in trgovine. Na konferenci je tudi delegat urada za tujski promet Čulić iz Splita vprašal, ali bi bil res angleški premog za naše železnice cenejši, kakor pa domači. Na to vprašanje je odgovoril direktor zagrebške železniške direkcije Trebinjac, ki je priznal,

Agrarni zakon za Dalmacijo

Beograd, 31. julija. p. Vlada je na svoji zadnji seji izvolila poseben ministristki odbor, ki naj prouči načrt zakona o agrarnem vprašanju v Dalmaciji. Ta odbor je imel danes sejo, na kateri je odobril predloženi načrt ter ga bo v kratkem predložil ministristkemu svetu, nakar bo takoj prišel v razpravo v Narodni skupščini. V političnih krogih smatrajo to hitro vlado z agrarnim zakonom za zelo simptomatično. Kadarkoli se je radikalom godilo v Dalmaciji slabo ali kadar so se bližale volitve, so se vselej privlekli na dan agrarni zakon ter začeli o njem razpravljati. Ko pa je nevarnost minula, je tudi zakonski osnutek mirno obležal v prahu ministristkih politik.

Naš izvoz v CSR

Praga, 31. julija. h. Slovaški listi poročajo, da se bo vršila koncem tega meseca v Bratislavi konferenca med zastopniki jugoslovanskih izvoznikov in češkoslovaških trgovskih združenj, na kateri se bo razpravljalo o možnosti povečanja izvoza iz Jugoslavije na Češkoslovaško.

Tragični medeni tedni

Novi Sad, 31. julija. n. V kraju Ninčičevem je skušala neka Elizabeta Maček zastopiti svojega moža po osemindesetm letom. Mož je prišel nameri svoje žene na sled ter jo je pustil aretirati. Žena ga je hotela zastopiti dogovorno z nekim svojim prejšnjim ljubimcem.

Nemški glas o Koroščevi vladi

Ugledni list „Berliner Tageblatt“ poroča o značaju in pomenu nove jugoslovanske vlade sledeče:

Nova Koroščeva vlada je z ozirom na svoj osebni sestav in politični značaj samo nadaljevanje prejšnje Vukičevićeve vlade in se tudi, kakor ta slednja, opira na radikale, demokrate, bosanske muslimane in slovenske klerikalce. Iz tega načina rešitve krize izhaja dojem, da je zmagalo poimovanje, da krvavi dogodki z dne 20. junija niso imeli nikakega globljega učinka na splošno politiko, zlasti pa da niso izzvali državne krize. Z drugimi besedami: Prav se je dalo onim, ki se delajo, kakor da se ni nič zgodilo.

Jasno je, da taka ureditev stvari pomeni izzivanje Hrvatov ter se popolnoma nič ne ozira na glavni problem, ki je vendar jugoslovanska državnost. S tem se obenem za daljši čas onemogoča pomirjenje s Hrvati.

Pribečević je v soglasju z Radićem v najostrejših izrazih odklonil povabilo Korošca, da sodeluje pri sestavi nove vlade. Izjavil je, da ne more razpravljati z glavnim zastopnikom režima, ki je največja nesreča za jugoslovanski narod in ki je izzval bojno fronto Hrvatstva proti Srbstvu. Z dejstvom, da hrvatski tisk smatra Korošca za masko stremiljenja za srbski hegemoniji, je dovolino obeleženo stališče Hrvatov.

Toda tudi v vladnih krogih — zlasti v glavnem odboru radikalne stranke — ima ta solucija, ki se splošno smatra kot bojna napoved Hrvatom, mnogo sovražnikov. Poudarja se, da so z njo hudi boji med Srbi in Hrvati neizogibni, kar neminovno vodi v nesrečo.

Kaj pravijo Italijani

Tržaški „Piccolo“ objavlja daljše poročilo o politični situaciji v Jugoslaviji ter naglašja, da izredno resna notranja politična kriza s sestavo Koroščeve vlade ni rešena, temveč še poostrena. Koroščeva vlada se v ničemer ne razlikuje od prejšnje Vukičevićeve, razen v tem, da so radikali izgubili svojo dominantno pozicijo, ki so jo imeli tekom zadnjih desetih let. Vlada dr. Korošca je bila sprejeta na Hrvatskem kot izzivanje tembolj, ker je dr. Korošec kot bivši notranji minister brezobzirno zadržal znane demonstracije v Zagrebu in Beogradu. Sedaj šele pričena odkrita borba med Srbijom in prečani s Hrvati na čelu. Hrv. vprašanje ki je stopilo s pojavom Koroščeve vlade v ospredje, ogroža notranji mir Jugoslavije, četudi se vrši borba zaenkrat še legalnim putem. „Piccolo“ ne izključuje možnosti, da dajo Radić, Pribečević in Trumbić temu vprašanju mednarodni značaj ter da apelirajo na velesile.

Položaj Jugoslavije pa je zelo resen tudi na gospodarskem in finančnem polju, nadaljuje „Piccolo“. Potreba posojila postaja od dne do dne večja. Predno pa bo mogla Jugoslavija dobiti kako posojilo, bo morala urediti svoje notranje razmere in rehabilitirati svoj ugled v inozemstvu.

„Piccolo“ razpravlja nato o odnošajih med Jugoslavijo in Italijo v zvezi z ratifikacijo netunskih konvencij in končuje: Če Jugoslavija nettunске konvencije ratificira ali ne, Italija bo do nje vedno lojalna in velikodušna ter bo kakor doslej izpolnjevala svoje obveze izvirajoče iz mednarodnih pogodb. Toda sedanja vlada dr. Korošca se nam ne zdi niti najmanj primerna in sposobna, da uspešno reši velika in težka vprašanja, ki so na dnevnem redu.

Poseti poslanikov v zunanjem ministristvu

Beograd, 31. julija. p. Danes je posetil namestnika zunanjega ministra dr. Šumenkovića novo imenovani nemški poslanik na našem dvoru g. Köstner. Dogovoril se je z dr. Šumenkovičem glede predaje akreditivnih pism, ki bo izvršena tekom prihodnjega tedna. Razen tega sta posetila dr. Šumenkovića francoski poslanik g. Dard in romunski poslanik g. Filodor.

Pred rekonstrukcijo bolgarske vlade

Sofija, 31. julija. d. Te dni se je vršil med ministristkim predsednikom Ljapčevom in predsednikom sobranja Cankovom razgovor o vseh spornih vprašanjih. Oba državnika sta podala o tem časopisju skupne izjave, da sta se posvetovala na željo vladnih krogov o spremembi vlade, kakor tudi o celokupnem notranjem in zunanjem političnem položaju. Oba izjavljata, da je mogoče nasprotstva premostiti, vendar pa glede rekonstrukcije vlade ni bilo mogoče doseči sporazuma. O tem vprašanju se bo do koncem avgusta vršil ponovni razgovor.

Resnost poljsko-litovskega spora

London, 31. julija. s. Diplomatski sotrudnik „Daily Telegrapha“ piše: V diplomatskih krogih so zaradi poljsko-litovskega spora zopet resno v skrbeh. Litovska vlada zagotavlja — in pri tem jo podpirajo tudi zastopniki nekaterih drugih držav — da se pripravljajo na meji poljske vojaške koncentracije. Varšavska vlada sicer temu ugovarja, vendar se zdi, da je del poljskega javnega mnenja prepričan, da bo prešla Poljska na prihodnji seji sveta Društva narodov v septembru proste roke glede Litve. Vsekakor pa ni verjetno, da bi mogel svet Društva narodov soglasno skleniti tako postopanje. Prvič so sedaj v Londonu v skrbeh o posledicah vilnskega problema.

Smrt češkega novinarja

Praga, 31. julija. h. Davi ob 4. je umrl urednik Josip Bahmaier v 64. letu starosti. Bahmaier se je v mladosti posvetil političnemu delu, zaradi česar je bil tudi izključen iz srednje šole ter v omladinski razpravi obojen na štiri mesece ječe.

Trockij se noče vdati

Moskva, 31. julija. (be.) Vlada je pozvala Trockega, naj pristopi h komunistični stranki. Trockij je poziv odklonil in izjavil, da ne podpisuje vdanostne izjave.

Sinoči se je vrnil Nobile v Rim

Fašistična vlada je organizirala svečan sprejem Nobila in njegovih rešenih tovarišev

Rim, 31. julija. s. Nobile in ostali del rešene italijanske polarne ekspedicije je danes dopoldne prispel v Verono. Na kolodvoru ga je sprejel visok funkcionar notranjega ministristva. Vso pot od Verone so pričrjali polarnim letalom bučne manifestacije. Na kolodvoru na Brennerju se je zbralo v zgodnjih jutranjih urah kakih 100 oseb, da pozdravijo Nobila in tovariše. V Bolcanu in drugih postajah je pričakovalo mnogo ljudi polarno ekspedicijo in jo obklopilo s cvetjem. V Tridentu so se morali karabinjerji in miličniki zelo potruditi, da so zdržali množico. Vsem članom se je poznalo, da jih je dolga vožnja izmučila. V Milanu so poročniki Viglieria, ki se je v Veroni ločil od ostalih, da potuje k svoji družini v Genovio, sprejeli mestni župan, prefekt, tajnik fašistične stranke in številne druge osebnosti. Ostala posadka je potovala dalje in bo ponoči ob 11.10 prispela v Rim. Fašistični listi posvečajo vračajočim se članom Nobilove ekspedicije dolge članke.

Rim, 31. julija. o. Preostali italijanske polarne ekspedicije so prispeli na Brenner ob 3.38. V imenu vlade jih je pozdravil bolcanski prefekt v Veroni pa jih je sprejel poseben zastopnik ministristva za morarico. Tukajšnji opoldanski in večerni listi

sti posvečajo dogodku daljše članke in pojejo slavospeve Nobilu in tovarišem. Oblasti in fašistične organizacije so poskrbele za njihov sprejem na železniških postajah.

Innsbruck, 31. julija. s. Člani italijanske polarne ekspedicije so se davi z rednim brzovlakom iz Berlina v Rim v dveh posebnih vagonih peljali skozi mesto. Vlak je stal na postaji 8 minut. Nobile in njegovi tovariši so najbrže spali, ker iz nerazsvetljenega vagona ni nihče izstopil in so bila okna popolnoma zastrta. Na peronu je bilo navzoče samo službujoče osebje in nekaj potnikov.

Dr. Behounek v Pragi

Praga, 31. julija. h. Danes malo po 16. uri je prispel v Prago češki član italijanske polarne ekspedicije dr. Behounek s svojo sestro in zaročenko. Na Wilsonovem kolodvoru so ga v čakalnici I. razreda pozdravili: oficijelni zastopniki prosvetnega ministristva in ministristva za javna dela, kakor tudi delegati radiološkega zavoda in druge odlične osebnosti. Ze okoli poldneva se je nabralo pred kolodvorom na tisoče ljudi, ki so željno pričakovali polarnega junaka. Med navdušenimi ovacijami desettisočev se je dr. Behounek odpravil v mesto.

Chamberlain o najaktualnejših zunanjepolitičnih vprašanjih

Stališče angleške vlade do protivojnega pakta in razorožitvenega problema. — Anglija ne misli na novo pogodbo z Egiptom. — Pripravljenost za priznanje nove Kitajske

London, 31. julija. (lo.) Včeraj se je vršila v spodnji zbornici zunanjepolitična debata. Zunanji minister Chamberlain je poročal o raznih zunanjepolitičnih zadevah.

Minister je izjavil, da bo podpis Kelloggovega protivojnega pakta

brezdvomno ustvaril novo dejstvo, kateremu bodo morali vsi posvetiti pozornost in s katerim bodo morali vsi računati. Nadalje je izjavil, da bi rajši razpravljal o razorožitvenem vprašanju neodvisno od Kelloggovega protivojnega pakta, ker se dosedaj še ni nobena pogodba bavila z vprašanjem razorožitve.

Glede delovanja

razorožitvene komisije

v Ženevi je izjavil, da ta komisija trenutno ne zaseda in da niti ni bil določen fiksni termin novega zasedanja. Kakor je zbornici že znano, je vlada sklenila predlagati kompromis v upanju, da odstrani ali pa vsaj zmanjša nasprotja v vprašanju razorožitve in v upanju, da se najde kak kompromis, na podlagi katerega bi se v razorožitvenem vprašanju dosegel sporazum, ki naj bi bil potem predložen tudi drugim velesilam in ki naj bi ojačal delo razorožitvene komisije. Zadevna „pogajanja“ s. Francijo so bila uspešna. Vlada bo kompromis med Francijo in Anglijo predložila tudi drugim velesilam v nadi, da se bo na ta način odstranila

velika ovira

na poti rešitve razorožitvenega vprašanja. Prva resna razprava se bo vršila, ko se sestane razorožitveni odbor. Angleški predlogi se bavijo s točkami, glede katerih ni bilo mogoče doseči sporazuma in ki se nanašajo na pomorska vprašanja, glede katerih ima Anglija posebne interese. Angleške kopne sile so v primeri s pomorskimi vojnimi silami zelo majhne in je angleška mornarica vedno tvorila glavno obrambno sredstvo angleške države.

Nadalje je govoril Chamberlain o protivojni pogodbi. Z ozirom na to pogodbo ima Anglija dvojne vrste obveznosti. Prva obveznost izvira iz čl. 20 statuta Društva narodov, kateremu se je posvečalo večkrat manj pozornosti kakor bi bilo potrebno. Zato je treba gledati na to, da obveznosti nove pogodbe ne kolidirajo v določbami

statuta Društva narodov.

Na drugi strani obstoja tudi

locarnska pogodba,

ki mora istotako biti v skladu z določbami ameriškega protivojnega pakta. Zaradi tega mora smatrati angleška vlada, da bi tisti, kateri bi kršili locarnsko pogodbo, ravno tako tudi kršili Kelloggov protivojni pakt kakor tudi statut Društva narodov. Angleška vlada se je prepričala, da ni med statutom Društva narodov, locarnsko pogodbo in predlaganim ameriškim protivojnim paktom

nikakih nasprotij.

Glede stališča angleške vlade v zvezi z ameriškim protivojnim paktom je Chamberlain citiral odstavek poročila Kelloga, glasom katerega je priznana vsaki suvereni državi, ki bo podpisala pakt, pravica do obrambe svojega ozemlja proti napadu ali invaziji in da je država sama kompetentna, da določi, kdaj je nastopil trenutek, ko se lahko poslužijo vojne v samoohrambo. Chamberlain je v nadaljevanju svojega govora obžaloval dejstvo, da so se nekateri člani zbornice razburjali zaradi angleških pridržkov glede samoohrambe in da so izjavljali, da so ti pridržki ekvivalentni

Monrojev doktrin.

Chamberlain je izjavil, da ne ve zakaj smatrajo ti člani, da se bo zaradi teh določb razbil ves protivojni pakt. V vsaki razsodiščni pogodbi, katero so podpisale ameriške Zedinjene države, so si vedno pridržale vsa vprašanja glede Monrojeve doktrine. Angleška vlada ni napravila ničesar neopametnega, ako je izjavila, da so deli sveta, katerih integriteta tvori del obrambe angleškega imperija. Zaradi tega se sklada angleška doktrina popolnoma z doktrino, katero je sprejela ameriška vlada. Ta doktrina ni doktrina agresivnosti niti želja po teritorialni ekspanziji, ampak edino le sredstvo samoohrambe, ki je diktirana po zemljepisnih razmerah britanske imperije. Nadalje je Chamberlain izrazil upanje, da bo odšel pred koncem prihodnjega meseca v Pariz in podpisal v imenu angleške vlade pogodbo, katero so predlagale Zedinjene države. Nihče ne more vedeti, kako veliko važnost bo imela ta pogodba v prihodnosti za

svetovni mir.

Vendar pa je znamenje časa, da je bila ta pogodba predlagana in da so odobrile določbe te pogodbe vse velike države. Ne sme se pa pozabiti v to pogodbo prevelikih upov, ker bi sledila temu lahko velika razočaranja. Ako se bo

ameriška javnost

postavila za predlagano pogodbo, tedaj bo v resnici podpis te pogodbe postal najmočnejši strohovalec vojne in pomenjal največjo varnost za mir.

Egipta

je izjavil Chamberlain, da ostaja angleška vlada zvesta svoji deklaraciji iz leta 1922. Vsaka vlada v Egiptu bo morala voditi račun o pridržkih, ki jih vsebuje ta deklaracija in le na tej podlagi bo mogla egiptska vlada voditi pogajanja z angleško državo. Sedanja angleška vlada se je naslanjala na politiko bivšega delavskega zunanje ministra Macdonalda. Angleška vlada meni, da ni sedaj čas, da bi se sklenila z Egiptom kak nova pogodba.

Glede

Kitajske

je izjavil Chamberlain, da mora biti prvi korak z nacionalistično kitajsko vlado, da se reši nankingski incident, povodom katerega je bil napaden angleški konzulat in ubita dva angleška državljana. Vse, kar je on zahteval, je bilo, da nacionalistična vlada prevzame odgovornost za to, kar se je zgodilo in naj se reši spor tako prijateljskim putem, kakor se je to zgodilo s ameriškim Zedinjenimi državami. Ako bo nankingska vlada to storila, bo lahko razpravljala angleška vlada glede revizije pogodbe. Mi smo pripravljeni, je nadaljeval Chamberlain, pričeti prijateljska pogajanja z nacionalistično vlado glede prehoda iz starega sistema pogodb v nov sistem, v katerem bomo liberalno ugodili kitajskim aspiracijam in lojalno priznali spremembe dejansko stanje.

Zanimiva izjavanja Lloyd Georgea

V zvezi s Chamberlainovimi izjavami je govoril v imenu opozicije Lloyd George, ki je obžaloval, da ni bil sprejet Kelloggov pakt v prvotni obliki. Pobijal je dalje dejstvo, da je bila tudi locarnska pogodba sprejeta v Kelloggov pakt. Zapadna locarnska pogodba je ustvarila stanje, o katerem pravi Nemčija sama, da je nesprejemljivo. Glede vzhodne meje se Nemčija ni izjavila tako, temveč samo obljubila, da ne bo uporabljal nasilnih sredstev za spremembo te meje. Gotovo je, da bo dejstvo, da so nemške in francoske pogodbe s Poljsko združene v Kelloggovem paktu otežile mirno revizijo vzhodnih mej, za katero se poteguje Nemčija. Poljaki in Francozi so namreč sedaj mnenja, da Kelloggova pogodba garantira tudi krajevne razmere na vzhodu v sedanji obliki, ki ni vzdržljiva. Pri teh besedah je opetovano ugovarjal Chamberlain, češ da Kelloggova pogodba v ničemer ni spremenila položaja na vzhodu.

Koncem svojega govora je Lloyd George obžaloval, da vlada nikakor ne skuša pridobiti Rusije za podpis Kelloggove pogodbe. Chamberlain je glede tega vprašanja že pred debato izjavil, da je stvar francoske ali ameriške vlade in da angleška vlada ruskega podpisa ne bo niti zagovarjala niti se mu upirala.

Z ozirom na nov razvoj v mirovni politiki mora Anglija z ozirom na dogovor s Francijo dati najširšo pobudo za razorožitveno akcijo. Chamberlainova naloga je, da na prihodnem sestanku s Briandom doseže popolno razorožitve Porenja. V mirovni pogodbi je kot najdaljši rok za zasedbo določenih 15 let. Nihče ni takrat mislil, da bodo še 10 let po sklenitvenju miru bivali tuji vojaki na tujih tleh. Kljub inflaciji je Nemčija izpolnjevala svoje reparacijske in razorožitvene obveznosti, tako da ni več vzroka, da bi bilo njeno ozemlje zasedeno. Po locarnski in Kelloggovi pogodbi mora kot čin zaupanja slediti tudi izpraznitev Porenja.

Tretji dan lahkoatletike v Amsterdamu

Dva nova damska svetovna rekorda na 100 m in v metu diska.

Amsterdam, 31. avgusta. g. Danes so se nadaljevale olimpijske lahkoatletске tekme. V finalnih tekmah so bili doseženi naslednji rezultati:

800 m: 1. Lowe (Anglija) 1:51.8; 2. Byholm (Švedska) 1:52.8; 3. Engelhardt (Nemčija) 1:53.

100 m za dame: 1. Robinson (Kanada) 12.2 (svetovni rekord); 2. Rosenfeld (Amerika); 3. Smith (Anglija).

Skok v daljavo: 1. Ham (Amerika) 7.73 m; 2. Cator (Haiti) 7.58 m. 3. Bates (Amerika) 7.40.

Met diska za dame: 1. Konopacka (Poljska) 39.62 (svetovni rekord); 2. Copeland (Amerika) 37.08; 3. Svensberg 35.92 m.

Smrt za nesrečo najboljšega poljskega letalca

Varšava, 31. julija. h. Kakor poročajo iz Londona, se je poljsko letalo, ki je včeraj startalo za veliki polet iz Varšave proti Bagdadu in Kairu v Varšavo, pri pristanku v Bagdadu prevrnilo. Pri katastrofi je bil usmrten eden izmed najboljših poljskih letalcev nadporočnik Szalas. Oba ostala pilota Skalina in Kolisek sta ostala nepoškodovana.

MUDr. Martin Maicen

bivši volonter-asistent graškega univerzitetnega profesorja za notranje bolezni dr. A. Kosslerja in bivši sekundarji državne bolnice v Ljubljani
ordinira
od 2. avgusta 1928, Ljubljana, Kongresni trg št. 15 od 8. do pol 10. in od 14. do 16. ure.

Domače vesti

* **Diplomiral je na tehnološki visoki šoli** v Monakovem g. Zoran Luznik iz Celja za inženjerja iz kemičnotehnološke vede. — Čestitamo!

* **Promocija.** Na graški univerzi je bil te dni g. Josip Potrč iz Sv. Urbana pri Ptuj promoviran za doktorja vsega zdravilstva.

* **Absolventi višje pedagoške šole.** Po odredbi ministrstva prosvete bodo vsi absolventi II. letnika višje pedagoške šole, ki so meseca julija letos absolvirali študije, nameščeni na meščanskih šolah, službo pa morajo nastopiti v oktobru. Oni, ki pože diplomski izpit v jesenskem roku, nastopijo službo, ko prejmejo dekret.

* **Novo šolsko leto.** Šolsko leto v srednjih in osnovnih šolah se bo pričelo s 1. septembrom. Po naredbi ministra prosvete pa se bo poslovanje v srednjih šolah začelo že po 20. avgustu, ker se tačas prične izpiti onih dijakov, ki so padli iz posameznih predmetov.

* **Nemški geografi v Dubrovniku.** Na naučnem potovanju po Jugoslaviji je predvčeršnjim dospel v Dubrovnik 45 geografov iz Nemčije pod vodstvom profesorja dr. Welssa iz Disseldorfa. Tekom dneva so si ogledali mesto in njegove znamenitosti.

* **Povratek ameriških izletnikov.** Danes popoldne se bo ukrcalo v Havru na veliki francoski brzoparnik »Paris« 30 ameriških izletnikov, ki so se v soboto 28. julija poslovili od sorodnikov, prijateljev in znancev širom Slovenije. Med njimi jih je mnogo, ki so si z dolgoletnim trudom ustalili trdne domove v novi domovini. Srečno pot in na ponovno svidenje!

* **Poljski dijaki in dijakinje na Jadranu.** V Jelsi na otoku Hvaru letuje večja skupina poljskih dijakov in dijakin, ki so gosti naših ferijalcev ter so skupno z njimi v ferijalni koloniji. Diakinje so zastopane v znatno večjem številu kakor dijaki.

* **Telefonske pozivnice za Češkoslovaško Nemško in Madžarsko.** Poštni minister je z odlokom št. 26.019 z dne 4. julija 1928. odobril, da se v mednarodnem telefonskem prometu s Češkoslovaško, Nemško in Madžarsko proti doplačilu posebne pristojbine (surtaxe) lahko sprejemajo in odpravljajo pozivnice, ki jih dostavljajo posebni dostavilci, izven območja krajevnega brezplačnega dostavnega okoliša. Češkoslovaška in Nemška sta določili kot posebno pristojbino zlati frank, Madžarska pa 1.50 zlatega franka. Ta pristojbina za dostavo se plačuje hkrati z redno pristojbino za pozivnico. Glede te službe predpisuje mednarodni svetovni komite tole: 1.) Uprave, ki so v mednarodni telefonski službi pozivnice že prejeli, jih oddajajo dalje, ne oziraje se na to, ali se bo pozivnica dostavila v notranjem ali zunanjem dostavnem okolišu. 2.) Posebna pristojbina za dostavo takih pozivnic izven okoliša za brezplačno dostavljanje brezjavke je enaka pristojbini, ki se zahteva za ekspres v mednarodni brezjavni službi kakor to določa mednarodni urad v Bernu. 3.) To pristojbino plača vsi tisti, ki zove. 4.) Ako izjavi klicatelj tedaj, ko zahteva zvezo na podlagi pozivnice, da stanuje naslovnik izven brezplačnega dostavnega okoliša, pa položi pristojbino za ekspres, se odpravi pozivnica z uvodnima besedama: Ekspres plačan (expres payé). Ako klicatelj ni znan, kako se bo pozivnica dostavila, ga mora sprejemna pošta opozoriti, da se bo od njega mogoče zahtevala posebna pristojbina za ekspresno dostavo.

* **Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani.** Vpisovanje za gojenke, ki žele vstopiti v I. razred, bo v soboto 1. septembra od 9. do 11. ure. S seboj je prinesiti zadnje izpisevalno in krstni list. Iz krstnega lista mora biti razvidno, da dovrši gojenka v tekočem letu 10 do 13 let. Gojenke iz drugih zavodov se bodo vpisovale v ponedeljek 3. septembra od 9. do 11. ure. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se jajo v torek, 4. sept. od 9. do 11. ure. Razredni izpiti se vrše 25. do 28. avgusta vsakokrat ob 8. uri in po razporedu, ki je javljen na deski v veži. Dopolnilni izpiti za gojenke meščanskih in drugih šol se bodo vršili 29. avgusta ob 8. uri. Te gojenke se morajo prijaviti ravnateljstvu do 24. avgusta. Za enoletni trgovski tečaj je vpisovanje določeno na petek 14. septembra od 9. do 11. ure. Sprejemni izpit je v soboto 15. septembra ob 8. uri. Vpisovanje v enoletno gospodinjstvo šolo bo 29. in 30. septembra ob 9. uri zjutraj v poslopju »Mladike«. Pouk se bo pričel 1. oktobra ob 8. uri.

* **Se nekaj k čudni preiskavi v Zalogu.** Prejeli smo: K notici »Čudna preiskava v Zalogu«, priobčeni v »Jutru« 26. julija in k izjavi mestnega dohodarstvenega urada, podani v »Jutru« 27. julija navajam še naslednje: Po končani preiskavi o katere izidu še danes nimam uradnega potrdila, so večeli preiskovalni organi, da mora iti žena z njimi k zaslišanju. Ko jim je dopovedala, da imajo trafiko in tri železničarje na hrani zaradi česar pod nikakim pogojem ne more zapreti obrata, ker sva brez otrok in služkinje in bi bila zaradi zatvoritve obrata znatno oškodovana, so jo vprašali, ali bi ne mogla priti naslednjega dne, eventualno z delavskim vlakom k zaslišanju. Odgovorila jim je, da se sploh ne more odtrgati od doma, a vodstvo obrata da je v rokah moza, zaradi česar naj se tudi on zasliši. Ker sem na dan preiskave v Ljubljani, kamor grem po trgovinskih opravkih dvakrat do trikrat na teden, so jo vpraševali, kam

zahajam in katere tvrdke posebam. Dobro da nisem še v albumu »Wer weiss etwas«, in da mi še ni odvzet odtisk prstov. Po preiskavi pri meni se je vršila preiskava tudi pri Mirku Gradišku. Po tem dogodku sem bil že dvakrat pozvan k zaslišanju. Pozvano je bilo tudi več oseb iz drugih krajev. Povod: konfrontacija. Gledali smo drug drugega in zopet šli, od koder smo prišli. Izgubili smo s tem cele dopoldneve, ne da bi nam bili povrnjeni stroški. Če izjavlja mestni dohodarstveni urad, da ni posloval v lastnem delokrogu, temveč po naročilu in s sodelovanjem oblastnega odbora, čemu se ni pokazal pred preiskavo — ali vsaj naslednjega dne, ko sem se prostovoljno zglašil pri mestnem dohodarstvenem uradu — odkol oblastnega odbora. Odpravili so me z razlogom, da »živim v neki fikсни ideji, katere si ne dam izbiti iz glave«, ter mi izročili vabilo k zaslišanju za torek 27. julija. Če se je že tako mudilo, da so morali priti gospodje kar z avtomobilom k preiskavi in preiskavo tako pospešiti, da bi morala iti žena takoj z njimi k zaslišanju, si po drugi strani ne morem tolažiti, da se jim ni zdelo prepočasno pozvati mene šele štiri dni po preiskavi k zaslišanju. Kolikor mi je znano, bi morali pritegniti k preiskavi tudi zastopnika tujakšnje občine in asistenco orožništva. Prav tako bi se morala uvaževati tudi tujakšnja finančna kontrola. Če ji je poverjena evidenca in kontrola točilnih obratov ter je poklicana za pobiranje oblastnih in občinskih davčnin, bi bilo umestneje, da bi vodila tudi preiskavo. Organe naše finančne kontrole poznamo in jim zapramo, kar se pa ne da reči pri organih, ki jih ne poznamo in se ne izkažejo z legitimacijami. Za bodočo prošim, da me zaslišijo potom tujakšnje finančne kontrole, ker nisem voljan hoditi na svoje stroške k zaslišanju. — **Čirli Požar**, gostilničar in posestnik v Zalogu pri Ljubljani.

* **25-letnica Sokola v Ljutomeru.** Za proslavo se pripravljajo vsa bližnja društva, tako da bo 12. avgusta na Murskem polju krepka manifestacija sokolske misli. Na akademiji 11. avgusta nastopijo vsi društveni odseki: telovadci vseh kategorij z lepimi in učinkovitimi vajami, dramski odsek s Puntkovno enodejanko »Za hčer« kakor tudi glasbeni in pevski odsek. Pestr program bo torej pokazal vse društveno delovanje. Dne 12. avgusta so dopolne telovadne vaje, medtem se društvo pokloni na pokopališču pokojnim bratom; nato bo slavnostni zbor v Sokolskem domu. Ob pol 12. uri krene povorka z godbo in jezdec iz glavnega kolodvora po mestu ter konča pri Sokolskem domu. Popoldne bo telovadni nastop. Kot vstopnice se bodo dobili spominski znaki po 5 Din. Društvo vabi vsa bližnja bratska društva, svoje prijatelje in dopornike ter pristaše sokolske misli, da se v velikem številu udeležijo njegovega slavlja ter tako hkrati proslavijo spomin na ljudski tabor v Ljutomeru l. 1868.

Pijte samo soda vodo v orig. angl. SPARKLET sifonski steklenici. 9 42

* **Slovo italijanskega konzula.** Prejeli smo: Ker me je vlada določila za drugo mesto, pozdravljam prisrčno Italijansko kolonijo tujakšnje konzularnega območja in iskreno obžalujem, da jo moram zapustiti. Želim vsem Italijanskim državljanom tega območja, kakor tudi njihovim rodbinam, da bi se marljivo udeležovali v tej gostoljubni in plemeniti deželi ter služili vedno bolj in plodnosnejšim odnosom med obema državama. Iskreno pozdravljam tudi ljubljanski meščanstvo. Žigar veliko gostoljubnost sem ves čas svojega službovanja v Ljubljani visoko cenil. Vse oblasti, znanke in prijatelje, od katerih se zaradi pomanjkanja časa osebo ne morem posloviti, pa prošim, da mi to blagohotno oproste. — **Lodovico Gavotti**, kr. generalni konzul Italije.

Sezijska razprodaja sivih in drap čevljev

Din 189

VOJKA

Krekov trg

* **Sokolski nastop v Dražgošah.** Iz Dražgoš nam pišejo: Pretekla so tri leta, odkar obstoja v Dražgošah Sokol. Lansko leto smo otvorili Narodni dom, z otvoritvijo pa je bil združen telovadni nastop, ki je bil prvi nastop v Dražgošah sploh. Takoj po nastopu se je pokazalo, da so vaje, ki so jih izvajali telovadci sosednjih bratskih društev, napravile dober vtis na našo mlajšo generacijo, da so z zanimanjem začeli posecati telovadnico, kar je za njih same velika težkoča. Da pokažemo ta uspeh tudi na zunan, je sklenilo društvo prirediti na praznik 15. avgusta javen telovadni nastop. Sosednja bratska društva prošimo, naj eventualno nameravane prireditve prelože, da ima ljudstvo možnost udeležiti se naše. Izletniki in turisti imajo priložnost za izlet na Ratitovec in bližnje planine, obenem pa z obiskom podpo naš Sokolski dom, ki leži najvišje v državi.

* **V Višnji gori se bo v nedeljo ob priliki 450 letnice obstoja višnjegorskega mesta vršilo predavanje o zgodovini mesta od njegovega početka do današnjega dne.** Ker bo predavanje zelo zanimivo, vabimo na čimvečji obisk. Pripominjamo, da se bodo na prireditvi pekli janci na raznju.

* **Maturantsko društvo poštnih uradnikov obvešča svoje člane in člane Prometnega društva poštnih uradnikov,** da bo prireditvi redni mesečni sestanek šele 6. septembra t. l. v hotelu »Slon« v Ljubljani. Skupščina pa bo 8. in 9. septembra v Zagrebu.

Zabavno! Pikantno! Veselo!
Danes briljantna komedija
Ježenski manevar
Drama vroče ljubavi temperamentne grofice in staskega konjeniškega kapetana v glavnih vlogah
Xenia Desni in Livio Pavanelli
Predstave ob 4., ½ 8. in ¼ 10.
Najnižje cene! KINO IDEAL.

* **Počitniški sestanek slušateljev in absolventov višje pedagoške šole v Zagrebu in Beogradu** se bo vršil v torek 7. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne v Kranju. — Vajd.

* **Dražba ladjedelnice v Kraljevi.** Na podlagi odloka okrajnih sodišč na Sušaku in v Bakru se bo v dne 3. in 4. oktobra v Kraljevi vršila javna dražba tamkajšnje ladjedelnice. Po dražbi se bodo prodajali stroji, orodja, material, izgotovljeni čolni, staro železo in drugi predmeti.

* **Spominska plošča znanemu zgodovinarju Tadiji Smičklasku.** Prihodno nedeljo bo društvo »Braća hrvatskog zrnaja« odkrilo spominsko ploščo velikemu hrvatskemu zgodovinarju Tadiji Smičklasku v njegovem rojstnem kraju Reštovo v Zumberku. Rojstno hišo pokojnikovo je dal temeljito popraviti njegov nečak Gjuro Smičklask, lekarnar v Zagrebu, ki je tudi za prireditve proslave poklonil znesek 10.000 dinarjev.

FOTO-aparate

in potrebščine kupite ugodno v drogeriji **A KANC SINOVA, Ljubljana, Zidovska ulica 1** in drogeriji **M. WOLFRAM nasled. M. KANC, Maribor, Gosposka ul. 33.** 301

* **Ureditve podzemse jame pri Ozlju.** Kakor poročajo iz Karlovca, je društvo »Braća hrvatskog zrnaja« pričelo akcijo za primerno ureditev znane podzemse jame v Kamunju pri Ozlju, ki je bila več let popolnoma zanemarjena. Sedaj se je v jami izvedla električna razsvetljava in bo jama v najkrajšem času preurejena tako, da bo zopet pristopna izletnikom.

* **Stekla lisica.** V Murski Soboti je stekla mlada lisica, ki jo je prof. Ščuk nedavno kupil, ter ugriznila g. profesorja. Po navodilu zdravnika se je moral g. Ščuk takoj podati v Pasteurjev zavod v Celje. Oblastvo je odredilo pasji kontumac.

* **Roparski umor.** Na potu med Babino gredo in Cerno v Slavoniji so našli v soboto zjutraj moškega z razparanim trebuhom. Domneva se, da je mrtvec identičen z Dragotinom Raho, rodom iz Bosne, ki je po poklicu živinski grivec. Ukotavilo se je, da je z njim potoval neki Mustafa Kadunić iz Travnika. Potoval je v okolico Vinkovcev v trgovinskih poslih. Po izjavah seljakov je imel Raha pri sebi mnogo denarja. Mrtvec je opazoma oropan ležal ob cesti.

* **Samomor ruskega emigranta.** V Osijeku je predvčeršnjim poskušal izvršiti samomor ruski emigrant Valentin Tarnovski, rodom iz Odese. Prerezal si je žile na obeh rokah. Prenešen je bil v bolnico, kjer je bil nameščen v pisarni. Domneva se, da je poskušal izvršiti samomor zaradi bede.

* **Silna nevihta** je divjala predvčeršnjim v Slovenskih gorah. Zelo so prizadeti vinorodni kraji Ivanjkovci, Brebrovnik in Jeruzalem, kjer je po došli poročili toča povzročila milijonsko škodo. Vihar je bil tako silen, da je podiral drevesa, odkrival strehe in podiral kole v vinogradih. Toča je trajala celih 25 minut ter je uničila vinograde in žitne poljane. Škoda je tem večja, ker je bilo pričakovati letos rekordno letno tako glede kvalitete kakor glede kvantitete.

* **Požar zaradi strele.** V Slovenskih Konjicah je prošle nedelje udarila strela v hišo posestnika Stefana Pristernika. Lastnik hiše je obžaljal mrtve, hiša pa je pogorela do tal.

* **Pri boleznih ledvic, mehurja in velikega črevesa** vam olajša prirodna grenčica »Franz-Josef« prebavo in povzroča redno lahalo odvajanje prebavljenih snovi. Izpicevala bolnic potrjujejo, da je grenčica priporočljiva mladim in starim ljudem v nadaljnjo uporabo. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

* **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najnižjo izvedljivo ceno.**

* **Dr. Milan Perko, Moste - Ljubljana, ne ordinira od 4. do 15. avgusta.**

Iz Trbovelj

* **Umrli je v Hrastniku rudarjeva žena Rozalija Kovačeva, rojena Dolinarjeva.** Tekom enega leta so ji umrli trije otročiči, sedaj pa zapuščena še samo bolnega moža. V hiši razsaja sušica. Pokojnico so pokopali v nedeljo na trboveljsko pokopališče. Blag ji spomin!

* **Trboveljska podružnica SPD** bo priredila izlet na Triglav. Odhod v četrtek 2. avgusta, povratek v nedeljo 5. Natačne je pri tajniku g. Kostanjsku.

Iz Ljubljane

* **Oblastni odbor UJNZB obvešča vse člane,** da se je v ponedeljek 30. julija ob 15. smrtno ponesrečil v izvrševanju službe na ljubljanskem glavnem kolodvoru naš stari in dolgoletni zvesti tovariš Martin Ozbič, postajni delavec, ki je še istega dne umrl. Pogreb umrlega tovariša se bo vršil danes, v sredo ob 16. uri iz mrtvašnice deželne bolnice k Sv. Križu. Vabimo in pozivamo članstvo, da se pogreba korporativno udeleži in s tem izkaže zadnjo čast žrtvi železniške službe. — Oblastni odbor UJNZB.

* **Koncert godbe Sokola I.** Pri sokoški povorki, ki bo odšla 5. avgusta točno ob pol 14. izpred Narodnega doma mlno glavne pošte na Ježico, bo sodelovala ves čas godba Sokola I. Istotako bo igrala pri svečani otvoritvi Sokolskega doma na Ježici ob 15. uri, pri okrožni telovadbi ob 16. uri in ves čas pri vrtni veselici. Pred telovadbo bo imela godba polurni koncert z izbranimi točkami. Na to opozarjamo zlasti ljubljancane in jih za 5. avgust najlepše vabimo na Ježico. Prireditve bo pri gostilni Stirn, le za slučaj slabega vremena bo preložena na 15. avgust.

* **Himen.** V soboto 28. t. m. se je poročil g. dr. Juro Adlešič, odvetnik v Ljubljani, z gospodično Vero Popovičovo iz znane ljubljanske trgovske rodbine. Novoporočencema obilo sreče.

* **Dr. Ivan Oblak, zobni zdravnik,** zopet ordinira Miklošičeva cesta, Vzajemna posojilnica. 1346

* **Kopalnice v Kozelj je z današnjim dnem zopet odprto.** 1343

* **Drobna policijska kronika.** Od ponedeljka na torek so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1. tatvina obleke, 1. tatvina okvirja, 1. tatvina ure, 1. tatvina železja, 1. poneverba, 1. nezgoda, 1. prestopke streljanja na ulici, 3. prestopki prekoračenja policijske ure, 1. prestopke kaljenja nočnega miru, 53. prestopkov uredbe o zapiranju trgovin, 20. prestopkov cestnega policijskega reda in 9. prestopkov avtomobilskih predpisov. Aretacij je bilo izvršenih 7 in sicer 3 zaradi vlačugarstva, 1 zaradi suma tatvine, 1 zaradi nevarne grožnje in 2 zaradi beračenja.

* **Samomor iz bede.** Včeraj dopoldne je skočil v samomorilnem namenu s žrnuskega mostu v Savo 28 letni delavec iz Ljubljane Janko Priškovec in umrl. V smrt je šel zaradi bede. Se dopoldne je govoril z nekimi svojimi prijatelji ter mu tožil, da nima stanovanja na dela.

* **Nepreviden kolesar.** Včeraj ob tri četrti na 12. je privozil od križišča Aleksandrove in Dunajske ceste zidarski delavec Ivan Kosi, doma iz Žerovnice pri Ljutomeru, tik ob robnikih desnega hodnika tako neoprezno, da je podrl na tla gđ. Marijo Mišetič, ki se je občutno poškodovala na nogi. Gledalci so občudovali ponesrečeno in njeno gosposko majo, ki sta obe prosili stražnika, naj neprevrednega kolesarja ne zabeleži v svojo nezgodno beležnico.

* **Tatvina drogov.** Zidarski mojster Danijel Battelino iz Dermotove ulice je prijavil, da mu je noči na terek neznan človek odnesel, oziroma odpeljal s stavbnega prostora v Lepodvorski ulici dva velika železna droga, vredna 300 Din.

* **Mala nezgoda.** Včeraj dopoldne je neznan kolesar, podrl na Kongresnem trgu 4-letnega fantka, ki je tekel okrog brez nadzorstva. Pri tem se je deček močito pototkel, poškodovala pa se je tudi kolesarka, ki je padla po tleh. Oba sta morala iskati zdravniške pomoči.

* **Pogrešan klesar.** Zasebnica Josipina Rožičeva je prijavila, da je že dne 26. p. m. neznankom odšel njen 24-letni brat Tone, klesarski pomočnik, stanujoč na Kette - Murnovi cesti št. 14. Pogrešanec je imel s seboj le malo vsoto denarja. Ker je bil že dalje časa močno bolan na turih, so njegovi domači v skrbeh, da si fant ni kaj napravil. Rožič je bil pri svojem odhodu oblečen v temno modro obleko.

* **Male tatvine.** Skoraj neverjetno nekaj vse krađejo tatovi. Tovarnar Fran Samcin je predvčeršnjim prijavil, da mu je nekdo odnesel okenski okvir iz poslopja bivše tovarne učil na ljubljanskem polju. Tat je okvir snel kar iz okna. Zidarju Ivanu Kvaru je neznan kradovčil odnesel predsončnim z zidu nove stavbe ob Dunajski cesti niklasto žepno uro, vredno 300 Din. Tehniku Rudolfu Rozmanu je bila ukradena pred nekaj dnevi s kolesa 65 Din vredna karbidna svetilka.

* **Dve večji nesreči.** Včeraj okrog 8. zjutraj se je dogodila na križišču Tržaške in Bleiweisove ceste huda nesreča. Monter mestne elektrarne Vladislav Vadnov je bil zaposlen na električnem transformatorju. Imel je nalogo priključiti električno napeljavno v novi hiši Zbornice za trgovino obrt in industrijo na glavni tok. Pri tem pa je manipuliral nekoliko neprevidno in ga je tok vrgel nezvestnega na tla. Na mesto nesreče je takoj prihitel v bližini stanujoči zdravnik dr. Jemec, ki mu je vbrizgnil injekcijo ter ga spravil zopet k zavesti. Pozneje je moral priti rešilni avto, ki je Vadnova odpeljal na stanovanje v Gerbičovo ulico.

Druga nesreča se je pripetila dopoldne v delavnici Stavbne družbe na Vrtači. Tam je stroj odgrl delavcu Antonu Gregoriču štiri prste na levi roki. Ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnico.

Iz Maribora

* **Nova cesta.** V nedeljo 12. t. m. bo slovesno izročena prometu nova lepa cesta, katero je po pogodbi zgradila Falska elektrarna na mestu nekdanje stare rimske ceste v lepi in romantični Dravski dolini pri Sv. Ožbaltu. Ob slovesnosti, in sicer že dan pozneje, to je 11., 12. in 13. avgusta bo za udeležbo odprta tudi državna meja.

* **Alfrijd Neudauer,** ki je kot eksponent SLS postal gornjeradgonski župan, tajnik posojilnice, oblastni poslanec in tajnik oblastnega odbora ter je imel v SLS samo še eno višjo saržo narodnega poslanca, se je po svoji aferi pri gornjeradgonski posojilnici zopet vrnil domov. Bil je v Švici ter je baje nameraval odpotovati v Turčijo. SLS je pa vse njegove zadeve poravnala in v zadnjem »Uradnem listu« je poziv na vse upnike z zagotovilo, da so krite vse Neudauerjeve obveznosti z njegovim premoženjem. »Slovenec« je o aferi pisal, da je Neudauer brez vrednosti načelnstva dvignil podružni milijon dinarjev zadržnega denarja.

* **Dr. Sekula Jože** zopet ordinira od 8.—9. in od 13. do 15. ure 1349

* **Zdravnik dr. Vilko Marin** do preklica ne ordinira. 1350

* **Cirkus Kludsky,** ki je v zadnjem času prijel predstave v Mariboru, je v nedeljo zaključil cikel svojih predstav z velikim deficitom, ki znaša baje nad 100.000 dinarjev. Cirkusu sta se bila v zadnjih dneh pridružila dva mlada pustolovca, ki sta pobegnili od svojcev: eden je iz Merana, drugi iz Češkoslovaške. Ravnateljstvo cirkusa ju je izročilo mariborski policiji.

* **Nezgod.** Včeraj si je pri delu z živim apnom poškodoval oči 50 letni zidar Anton Lepenik iz Kettejeve ulice. Rešilni oddelek je je moral odpeljati v bolnico. — 30 letna Lina Volavškova iz Studencev se je pa včeraj popoldne zaradi srčnega krča zgrudila na ulici in je bila prepeljana v bolnico.

* **Požar v Slovenski Bistrici.** Sredi noči od ponedeljka na torek je nenadoma nastal požar v enonadstropni hiši blizu slovenskobistriške meščanske šole. V pritličju te hiše imata dva obrtnika in sicer kolar Razboršek in mizar Serajšek, svoji delavnici. V teh prostorih je začelo goreti in sedaj še nepopolnoma način in ker je bilo dovolj gorljivega materiala, se je ogenj naglo razširil na vso hišo, ki je pogorela vlcie vsem naporom domačih in drugih gasilcev. Škoda še ni ocenjena, je pa gotovo velika, ker se ni dalo v precej vetrovni noči gasiti. Vsem trem strankam v hiši je pogorelo do mala tudi vse pohištvo. Gasilci iz Maribora so prispeli na pomoč ob 2. zjutraj.

Iz Celja

* **Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico.** Gremij trgovcev naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celju in njegovi bližnji in daljni okolici, da uraduje referent Zbornice v torek, dne 7. avg. t. l. od 8. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu bivše Prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kakega pojasnila ali sveta v zadevah, ki jih zastopa Zbornica, so vljudno vabljeni, da se pri njem zglašajo v določenem času.

Z Jesenic

* **Smrtna kosa.** V nedeljo, 29. julija t. l. je umrl na Jesenicah v 51. letu svoje starosti g. Franc Bokal. Pokojni je bil vedno odločen naprednjak. Kal boleznii si je nakopal v svetovni vojni. — Istega dne je postal žrtev Blejskega jezera Viktor Ferič, doma iz Save pri Jesenicah. — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim ostalim iskreno sožalje!

* **Gradbeno gibanje.** Jesenice dobivajo vedno lepše lice. Graditev Glavne ulice je v polnem teku. Pot, ki vodi skozi Muravo, je dobro popravljena. Peter Sitar, znani trgovec na Jesenicah, dela še prizidek k svoji hiši. Sploh lahko rečemo popolnoma mirne vesti, da Jesenice v gradbenem pogledu v zadnjem času zelo napredujejo.

* **Iz jeseniškega pokopalskega življenja.** V teh vročih dnevih se hladimo Jesenčan v Savi in Jesenicah. Vse, kar leze in gre, prihaja sem v popoldanskih urah. Veselo razpoloženje vlada povsod. Le eno pogrešamo, in sicer primerne kopališče.

* **Akademiki.** V zadnjem času se je osnoval na Jesenicah pripravljalni odbor, ki ima osnovati akademski krožek na Jesenicah. Krožek bo popolnoma stanovskega značaja.

* **Jesenice in letoviščarji.** V letošnjih počitnicah se je nastanilo mnogo letoviščarjev tudi na Jesenicah, čeprav so te znane kot industrijski kraj in kot take ne prikladne za letovanje. Vzrok temu je ta, da imajo Jesenice ugoden izhod za lepe ture po krajni Gorenjski.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

IVANA KNAFLIČ naznanja v svojem in v imenu sorodnikov vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je danes ob pol 19. uri umrl, previden s sv. zakramenti, njen ljubljani mož, gospod

Mihael Knaflič

Štabni živnozdravnik v p. in učitelj drž. podkovske šole.

Blagoslovitev trupla dragoga pokojnika se vrši v četrtek 2. avgusta ob 11. uri dopoldne pred hišo žalosni Kersnikova ul. 7, nakar se prepelje truplo v Šmartno pri Litiji, kjer bo pogreb na farno pokopališče ob pol 4. uri popoldne. Maše zadušnice se bodo brale pri o. o. frančiškanih in v Šmartnem. Eventuelni venci se v prid dobrodelnim namenom hvaležno odklanjajo.

LJUBLJANA, 31. julija 1928.

Sport

Morgan Taylor

mani ameriški tekač na 400 m z zaprekami. Največja senzacija na olimpijskih igrah v Amsterdamu v ponedeljek je bil poraz

Američana Morgana Taylorja v teku na 400 metrov z zaprekami. Že z ozirom na to, da je v medtekah dosegel najboljši čas (53,4), so ga vsi smatrali za favorita v finalu. Toda prišlo je drugače. Mladi Anglež lord Burghley je v krasnem stilu v času 53,4 dosegel kot prvi na cilj. Taylor je, kakor smo že poročali, zasedel tretje mesto.

Lep uspeh slovenskega motociklista. V soboto in nedeljo so se vršile na 2,3 km dolgi krožni progi Meyrin pri Ženevi tekme za Grand Prix d'Europe za motocikliste. Tekem se je udeležilo izredno veliko število motociklistov iz vseh evropskih držav. Od naših motociklistov je v kategoriji do 600 ccm s priklopo startal znani ljubljanski sportnik Stuzzi, ki je v močni konkurenci dosegel v 19 rundah (176,700 km) kot tretji na cilj v tej kategoriji, so bili rezultati naslednji: 1. D' Eternod (Sumbeam), 2. Stárkle (Scott), 3. Stuzzi (AJS). G. Stuzziju čestitamo k lepemu uspehu.

Službeno iz LLAP. (Iz seje dne 25. julija.) Damsko državno prvenstvo se vrši dne 16. septembra ob 9. uri dalje na igrišču SK Ilirije. K prvotnemu programu se dodaja še točka tek 800 m. Prijave je poslati Savezu do 9. septembra na naslov teh. referenta g. Dobrina. — Dvometna Ilirija — Primorje se vrši 15. in 16. septembra s pričetkom ob 16. oziroma 15. uri. Igrišče se nominira naknadno. — Tek za Jadranov pokal Ljubljana — Kranj (24 km) se vrši dne 30. septembra. Podrobnejši raspis tozadevnih tekmovalcev objavimo pravčasno. — Opozorjamo klubce, ki nameravajo prijaviti pri damskem državnem prvenstvu tekmovalke za tek na 800 m s sledečim: za vsako tekmovalko je predložiti zdravniško svedčilo, ki ne sme biti starejše kakor štiri tedne. Tekmovalka, ki nastopi na 800 m, ne sme startati pri nobenem drugem teku. — SK Ilirija in SK Ptuj se na prošata, da takoj pošljeta zdravniško svedčilo za atletično Medveč odnosno Čankjo, ki sta startali pri podsaveznem prvenstvu. Poslati jih je najkasneje tekom 8 dni na naslov teh. referenta Josip Semeta, Ljubljana, Masarykova cesta št. 1.

Službene objave LNP. (Iz seje upravnega odbora dne 27. 7. 1928.) — Na znanje se vzame novi odbor SK Slavije glede dopisa ob 11. t. m. (predsednik g. dr. Milan Perko, poslevoedeči podpredsednik g. Anton Gosar, itd.); novi naslov kluba se glasi: Selo 39, pošta Moste pri Ljubljani (g. Florjančič). — Na predlog posl. odbora se sklene postopati proti Atletik SK (Celje), ker kljub sklepom LNP in JNSA pozdravlja na igrišču s »Hip hip hura« namesto s predpisanim jugoslovanskim sportnim pozdravom »Zdravo!« — ASK Primorje se z ozirom na njegov dopis ob 16. t. m. določi 10. avgust kot zadnji rok za predložitev obračuna obeh prvenstvenih tekem Primorje: »Maribor«. — Na znanje se vzame kooperacija g. Ivana Kurnika v M. o. Maribor na mesto odstopivšega tajnika g. Jos. Lazničke. — Opozorja se na spremenihi naslov LNP, ki se glasi: Krsnikova ulica 3/II. — Tajnik I.

SK Ilirija. (Iz načelstva.) Odborniško službo na igrišču vrše v tekočem tednu naslednji čl.: sreda in četrtek Betetto, petek Rotar, sobota Valasek, nedelja Zupan, ponedeljek Šircelj. Vsi navedeni gg. se opozarjajo, da je služba strogo obvezna; vsak od določenih gg. je dolžan, ako je zadržan, poskrbeti sam za svojega namestnika. Gg. načelniki posrednih sekcij se ponovno pozivajo, da izročijo verifikacijske članov klubovemu tajniku. Redne seje načelstva se bodo vršile odslej redno vsak ponedeljek ob 20.30 v posebni sobi kavarne Evropa. Tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Igralci Anžlovar, Jug II., Vrhovnik, Zemljak, Seme, Privšek, Slapcar, Čurda, Jež, Senica, Terček, Zorja in vsi oni, ki želijo potovati na morje, naj bodo danes ob 10. v klubskem tajništvu zaradi dogovora glede odhoda. — Načelnik.

SK Slavija poziva vse svoje člane, ki imajo katerekoli klubovo imovino in opremo, da isto takoj, najkasneje pa do četrteka zvečer, oddajo g. Bariču. Proti vsem, ki se ne bi odzvali temu pozivu, se bo najstrožje postopalo. — Tajnik II.

SK Nafakar poziva igrače Laurič, Burger, Ožbek, Otiz, Letonja, Križ, Novak, Podgornik, Strnad, Šušteršič, Belak, naj se udeležijo sestanka, ki se vrši v četrtek, 2. t. m. ob 18.30 v gost. Kafič. — Japelj naj se javi takoj tajniku. — Predsednik.

Službeno iz LNP. — Danes, v sredo ob 20.30 se vrši v damskem salonu kavarne »Emona« v smislu objave z dne 29. t. m. medklubski sestanek ljubljanskih klubov — rednih članov LNP — v zadevi nove razvrstitve ljubljanskih klubov za prvenstveno sezono 1928/29. Sestanka ima pravico prisostvovati podsavezni upravni odbor in za vsak klub po en delegat. ki se mora izkazati s pismenim pooblastilom kakor na glavnih skupščinah. — Po medklubskem sestanku se vrši kratka seja upravnega odbora, običajna redna seja poslovnega odbora pa danes odpade. — Tajnik I.

Dne 5. avgusta prihitite vsi na Tabor kjer si boste ogledali krascto „županove jame“

Gospodarstvo

Naš izvoz v I. polletju

Kakor smo že včeraj poročali, je v prvem polletju tekočega leta znašal naš izvoz 2 mil. 47.858 ton v vrednosti 2687 milijonov Din napram 2.134.944 tonam v vrednosti 3005,8 milijona Din v prvem polletju preteklega leta.

Zito.

Ce primerjamo izvoz posameznih predmetov, vidimo največje razlike pri izvozu žitaric. Izvoz turščice je nazadoval od 308,4 na 6,6 milijona Din (odnosno od 183.159 na 2524 ton), izvoz pšenice od 128,8 na 0,3 milijona Din (odnosno od 42.511 na 84 ton), izvoz ostalih vrst žita od 52 na 12,1 milijona Din (odnosno od 25.706 na 4407 ton) in izvoz pšenične moke od 39,9 na 1,3 milijona Din (odnosno od 183.159 ton na 279 ton). To ogromno nazadovanje izvoza žitaric in moke je pripisati slabi lanskim letini, vendar pa moramo pri tem še upoštevati, da je bil že v prvem polletju preteklega leta izvoz žita in moke v primeri a prejšnjimi leti zelo slab. Skupni izvoz žitaric in moke je torej nazadoval za preko pol milijarde Din od 329,1 na 20,3 milijona Din.

Živina.

Občutneje je nazadoval tudi izvoz živine, in sicer izvoz svinj od 200,9 na 176,5 milijona Din (od 179.600 na 120.900 komadov) in izvoz goveje živine od 156,9 na 138 milijonov Din (od 62.400 na 52.100 komadov). Izvoz konj se je gibal na lanskim višini. Po vrednosti je nazadoval od 54,7 na 53,7 milijona Din, dočim se je po številu za malenkost dvignil. Tudi izvoz telet in drobnice je občutneje nazadoval. Skupno je vrednost izvoza živine znašala 398,7 milijona Din napram 453,2 milijona Din v prvem polletju 1927. Na drugi strani pa je treba omeniti, da se je izvoz perutnine dvignil od 933 na 1354 ton, odnosno od 14,3 na 22,5 milijona Din. Izvoz jaje pa je po količini za malenkost nazadoval, dočim se je po vrednosti dvignil od 288,2 na 297 milijonov Din.

Živalski proizvodi.

Med živalskimi proizvodi je nazadoval izvoz mesa od 110,6 na 74,7 milijona Din, izvoz predelane mesa od 13,1 na 7,1 milijona Din, izvoz masti od 11 na 0,7 milijona Din, izvoz običajnega sira od 3,7 na 2,2 milijona Din, na drugi strani pa se je povečal izvoz kašavalskega sira od 8,7 na 9,1 milijona Din.

Les.

V prvi polovici t. l. se je naš izvoz lesa znatno dvignil. Gradbenega lesa smo izvozili 777.998 ton (v prve polletju 1927 621.186 ton) v vrednosti 610,1 milijona Din (453,9). Izvoz gradbenega lesa se je torej po vrednosti v večji meri dvignil kakor po količini. Drv smo izvozili 206.855 ton (197.861) v vrednosti 42,3 milij. Din (42,7), izdelkov iz lesa pa 21.646 ton (12.076) v vrednosti 37 milijonov Din (28,5). V izvozu prago vidimo znaten preokret. Izvoz bukovih prago je znatno nazadoval (od 1 milijona 308.204 na 219.210 komadov, odnosno od 38,9 na 7,3 milijona Din), dočim se je izvoz hrastovih prago povečal (od 907.886 na 1.202.150 komadov, odnosno od 41,5 na 62,5 milijona Din). Povprečna cena se je dvignila pri bukovih prago od 29,60 na 35 Din za komad, pri hrastovih prago pa od 45,70 na 52 Din za komad. Skupna vrednost izvoza lesa in lesnih izdelkov se je povečala od 605,4 a 759,7 milijona Din.

Rastlinski proizvodi.

Med rastlinskimi proizvodi je nazadoval izvoz čespeji in pekmeza od 45,6 na 39,8 milijona Din, fižola od 36,8 na 25,7 milijona Din in prediva od 51,5 na 23,2 milijona Din, dočim se je izvoz hmelja dvignil od 18,7 na 41,5 milijona Din. Izvoz vina je nazadoval od 15,9 na 14,2 milijona Din, izvoz alkohola pa od 8,1 na 2,7 milijona Din.

Kemični proizvodi.

Med kemičnimi proizvodi se je povečal izvoz sode (amonjakove in kavstične) od 36,9 na 40,7 milijona Din, izvoz ferolisicija od 10,7 na 10,8 milijona Din, izvoz kalcijevega karbida in cijanamida od 46,3 na 64,8 milijona Din. Izvoz ekstraktov za strojenje je za malenkost nazadoval od 37 na 34 milijonov Din.

Rude in kovine.

Izvoz rud se je dvignil od 60 na 78,5 milijona Din, prav tako izvoz bakra od 120,6 na 141,7 milijona Din, dočim je izvoz svineca nazadoval od 39,6 na 28 milijonov Din, izvoz cementa pa narasel od 48,2 na 56,6 mil. Din.

Med vsemi izvoznimi predmeti stojijo po vrednosti na prvem mestu gradbeni les (610,1 milijona Din), dalje jave (297), svinje (176,5), baker (141,7), goveda (137,9), svinje meso (74,7), hrastovi pragi (62,5), cement (56,6), konji (53,7), kalcijev cijanamid (44,5), drav (42,3), hmelj (41,5), suhe čespele (37,5), izdelki iz lesa (36,9), svinec (28), drobnica (26,8), fižol (25,6), soja amonjakova (24,5), predivo (23,2) in perutnina (22,5).

Srednjeevropski hmeljarski kongres v Novem Sadu. Kakor smo že poročali, bo 15. avgusta pričelo zasedanje srednjeevropskega hmeljarskega kongresa v Novem Sadu, katerega se bodo poleg domačih proizvajalcev udeležili tudi delegati iz Češkoslovaske, Nemčije, Francije, Poljske, Belgije, Avstrije, Madžarske in Rumunije. Na kongresu bo tajnik srednjeevropskega hmeljarskega združenja dr. Schlöder referiral o delovanju združenja v preteklem letu; delegati posameznih držav pa bodo poročali o stanju letošnje letine ter se bo na podlagi teh poročil ocenila letošnja letina. Delegati kongresa si bodo ogledali skladišča v Petrovcu in nasade v Petrovcu, Apatinu in v Sremsu, nakar se bodo odpravili v Slovenijo, kjer si bodo ogledali nasade v Savinjski dolini. Velike važnosti je, da se bo letošnji kongres vršil v naši državi, kajti posetniki si bodo na licu mesta in pred obiranjem lahko prepričali o kakovosti našega hmelja, ki se pogosto prodaja v inozemstvu pod tujim imenom.

Zanimivi podatki o svetovnem ladjedelstvu. Po statistiki »Lloyd's Register of Shipping« je bilo koncem junija v vsem svetu v gradnji 2.660.000 bruto register ton napram 2.988.000 bruto register ton koncem prvega četrtletja tekočega leta. Na prvem mestu stoji Anglija s 1.202.600 tonami (koncem marca 1.440.800 ton), na drugem Nemčija s 407.500 tonami (443.900 ton), na tretjem Nizozemska s 173.200 tonami (163.000 ton), na četrtem Italija s 154.100 tonami (171.000 ton), na petem Francija s 128.000 tonami (108.500 ton) in na šestem Rusija s 115.800 tonami (136.000 ton). Zanimivo je, da je bila še koncem leta 1926, med vsemi državami na drugem mestu. Koncem septembra 1926 je bilo namreč v Italiji v gradnji še 279.000 ton, sedaj pa je ta tonaza

padla za skoro na polovico, dočim se je ladjedelstvo v Nemčiji znatno razširilo. Tudi napredovanje v Rusiji je zelo zanimivo.

Stanje Narodne banke 22. t. m. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram stanju od 15. t. m.) Aktivna: kovinska podlaga 353,2 (+ 3,5), saldo raznih računov (tečajne difference deviz) 390,7 (— 17,1), posojila na menice 1384,1 (— 31,7), lombard 242,2 (+ 2,9); pasiva: oblok bankovcev 5159,7 (— 57,1), državne terjatve 887,2 (+ 81,7), obveznosti po žiru 465,2 (— 87,30, po raznih računih 212,9 (+ 20,5).

Polovična vojna za jesensko razstavo v Ljubljani. Prometno ministrstvo je odobrilo za posetnike jesenskega mednarodnega velesejma v Ljubljani, ki se bo vršil od 1. do 10. septembra t. l., 50odstotni popust. Potnik si bo pri odhodu kupil normalno vozno karto, ki mu bo veljala za brezplačen povratek, če bo mogel s potrdilom sejemske uprave dokazati, da je velesejem res posejtil. Legitimacija, s katero je la ugodnost zvezana, pride v nekaj dneh v prodajo in se bo dobila pri vseh večjih denarnih zavodih, potniških uradih, trgovskih in kmetijsko-pospeševalnih organizacijah ali pri uradu velesejma v Ljubljani.

Moderniziranje trgovin pri nas. Vse trgovine, tako špecerije, delikatese in mesarije, teknujejo med seboj, da si čim boljše ureje svoje trgovine, izložebe itd. Med tem se opažajo že dalje časa avtomatične tehnične, katere omogočajo trgovcu hitro postreči svoje odjemale in to obnem z naravnostjo v tehtanju. Najnovejša, kar se opaža, so tovrstne tehnične z znakom »Schulz Universal« v lepi izdelavi, brez vsakih utežev. Te vrste tehnične so v okras vsaki trgovini, o njih natančnosti se lahko prepriča prodajalec kakor tudi kupec. Po konstrukciji so zelo trpežne, so nekaj najnovejšega, ker njihova neotrzanost ne obstoja iz nikakih peres in vijakov, temveč je zgrajena na najfinjših brušenih ahat - kamnih. Da je napredovanje v tem oziru zelo veliko, se najbolje vidi po tem, ker so si morale tvornice Eska Werk Karl Schulz, Wien ustanoviti v Ljubljani svojo podružnico pod imenom Jugo - Schulz, Sv. Petra cesta 35, da zamore direktno postreči vedno naraščajočim interesom.

Prodaja. Pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani se bo vršila dne 1. avgusta javna prodaja raznega blaga. Seznan predmetov je na vpogled pri Zbornici za trgovno, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

31. julija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Znatno je bil v devizah na Dunaj in Curih, v vseh ostalih devizah pa je bil malenkosten. Potrebo v devizah na Trst, Newyork in Budimpešto je krila privatna ponudba, ostalo potrebo pa Narodna banka. Tečaj se niso bistveno spremenili.

Na zagrebškem efektuem tržišču so tečaj Jugoške škode ostali nespremenjeni. Pri slabem prometu je promptna notirala 498 do 498,5, trgovala pa se je kasa po 498,5 in za december po 457. Investicijsko je notiralo 87,75 — 88,5 brez prometa. Zasebne vrednote so bile povsem zanemarljive. Med bančnimi papirji je bila zaključena samo Jugobanka po 88. Med industrijskimi vrednotami je bila Trboveljska zaključena po 470. Union (Osijek) je bil danes po zadnjem padcu tečaja zaključen po 200.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 0 — 22.895, Berlin 13.5775—13.6075 (13.5925). Bruselj 0—7 9233, Budimpešta 9.9065—9.9365 (9.9215), Curih 10941—1097,1 (1095,6), Dunaj 8.015—8.045 (8.03), Slondon 276,1—276,92 (276,52), Newyork 56,81—57,01 (56,91), Pariz 221,85—223,85 (222,85), Praga 168,24—169,04 (168,64), Trst 296,65—298,65 (297,65).

Zagreb. Dunaj 8.015 — 8.045, Berlin 13.5775 — 13.6075, Milan 296,55 — 298,55, London 276,12 — 276,92, Newyork 56,776 do 56,976, Pariz 221,85 — 223,85, Praga 168,28 do 169,04, Curih 1094,1 — 1097,1; dolar 56,3 do 56,5.

Trst. Beograd 33,5 — 33,8, Dunaj 266,75 do 272,75, Praga 56,5 — 56,8, London 92,735 do 92,935, Newyork 19,05—19,11, Curih 367 do 369; dinarji 89,5 — 94.

Curih. Beograd 9.1280, Berlin 124, Newyork 519,325, London 25,225, Pariz 20,335, Milan 27,175, Praga 15,3875, Budimpešta 90,535, Dunaj 73,275.

Dunaj. Beograd 12,4325 — 12,4725, Berlin 168,92 — 169,42, London 34,3750 — 34,4750, Milan 37,045 — 37,145, Newyork 707,45 do 709,95, Curih 136,25 — 136,75; dinarji 12,37 do 12,43.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 158—0, Ljubljana. kreditna 128—0, Kreditni zavod 170—175, Vevče 105—0, Ruše 265—265, Kranjska industrijska 285—0, Stavbna 56—0, Šešir 105—0. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 498 — 498,5, kasa 498 — 498,5, za december 457 — 458,5, investicijsko 87,75 — 88,5, agrarne 53 — 55,5; bančne vrednote: Kreditna 85 — 0, Hipo 59,5 — 0, Jugo 88—88,5, Ljubljanska kreditna 126 — 180, Narodna 6600 — 6750, Praštediona 950 — 952,5, Srpska 145 — 0; industrijske vrednote: Gutmann 215 — 225, Slavak 102—0, Slavonija 10 — 12, Sečerača Osijek 450 — 470, Union Osijek 200 — 210, Vevče 108 — 0, Dubrovačka 465 — 470, Trbovlje 460 — 470.

Beograd. Vojna škoda 498,5 — 497, investicijsko 87 — 88.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (31. jul.) Les: Tendence čvrsta. Zaključeni je bilo 7 vagonov, in sicer 3 vag. bukovih drv, fco, vag. meja po 22, 2 vag. desk, 2 mm, I, II, III, fco, vag. nakl. post. po 460 in 2 vag. frizov, 70 odst. I, 30 odst. II, fco, vag. nakl. post. po 1000. Deležni pridelki: Tendence slaba. Zaključkov ni bilo. Cene turščice so se nekoliko okrepile. Eksektivno je bilo kupljenih 100 q turščice, zdrave, rešetane, pariteta Domžale, promptna dobava, plač. po prejemu blaga po 345. Nudi se pšenica (slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška 79/80, nromptna po 285—287,5, za avgust po 285—287,5, za september po 290—292,5; turščica (slov. post., navadna tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 345—347,5; oves: baški, zdrav, rešetani po 275 — 280, novi za avgust po 255 — 265; moka: »Og«, fco, Ljubljana plač. po prejemu stara po 520 — 525, iz nove pšenice po 450—455.

Novosadska blagovna borza (31. julija). Tendence nespremenjena. Promet: 60 vag. pšenice, 7 vagonov ovs, 185 vagonov turščice, 14 vagonov moke in 15 vagonov otroh. Pšenica: baška, nova, za avgust 237,5 — 242,5; baška poljska, za avgust 245 — 250; banaška, nova 230—235. Oves: baški in sremski, novi, za avgust 200—205.

Ječmen baški in sremski, novi 215—220. Turščica: baška in sremska 292,5 do 295; banaška 290 — 295. Moka: baška »Og« in »Og« 375 — 385; »2« 355 — 365; »3« 335 — 345; »4« 300 — 310; »5« 255 do 265; »6« 175 — 185.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (30. julija). Navzlic deloma prijaznejšim mozemskim notacijam je bilo razpoloženje na dunajski borzi zelo mirno. Promet se je gibal v najožjih mejah. Pšenica je bila brez prometa, rž pa je zaradi slabe ponudbe čvrstejša. Tudi turščica notira čvrsto. Uradno notirajo vključno blagovno prometni davek brez carine: pšenica: domača stara 40,5 —

41,5, nova 38,75 — 41, mađarska Tisa nova 42—42,5, jugoslovenska 40—40,50; rž: marchfeldska 38,25 — 38,5, mađarska 37—37,25; turščica: 37,5—38; oves: domači 37,25 — 37,75.

Dunajski goveji sejem (30. julija). Dogon 2838 komadov, od tega 389 iz Jugoslavije, 962 iz Rumunije in 768 iz Mađarske. Pri nekoliko živahnejšem prometu so cene ostale v glavnem nespremenjene, če biči so se podražili za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: voli I. 1,40—1,60 (izjemno 1,65—1,85), II. 1,15—1,35, III. 0,90—1,10, bik 1,25—1,40, krave 0,75—1,30 in slaba živina 0,65—0,85.

Lepa Hrvatica

ceni lepo perilo in skrbi, da bo dolgo trajno in se vedno bleščalo od snage. Ona radi tega rabi le

SCHICHTOVO MILO

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod 31. julija 1928. Višina barometra 308,8 m.

Kraj	Cas	Barom	Temper	Rel. vlaž.	Smerni vetra in brzina v metrib	Oblačn.	Padavine
opazovanja							V a m m do 1. ur
Ljubljana	8	641	21	71	SW 2	0	
Maribor	8	641	21	71	SSE 2	0	
Zagreb	8	641	21	71	mirno	0	
Beograd	8	641	21	71	mirno	0	
Sarajevo	8	641	21	71	mirno	0	
Skopje	8	641	21	71	mirno	0	
Dubrovnik	8	641	21	71	NNW 4	0	
Split	8	641	21	71	NNE 3	8	

Solnce vzhaja ob 4,43, zahaja ob 19,29, luna vzhaja ob 19,30, zahaja ob 2,41. Najvišja temperatura danes v Ljubljani 27,0 C, najnižja 15,0 C.

Vreme je tudi v zadnjem tednu julija ohranilo isti karakter, kakor ga je imelo ves mesec. Ostali smo ves čas v območju gospostva visokega zračnega tlaka, ki je obvladoval ves mesec celoto ali vsaj dele južne polovice evropskega kontinenta. Le v toliko se je zadnji juljski teden razlikoval od prejšnjih, da se je središče visokega tlaka držalo na zapadu, kamor se je prestavilo že v teku poprejšnjega tedna; centrum maksimalnega pritiska je bil ves teden nad Biskupskim zalivom in njegovim sosedstvom, dočim se je tlak v smeri na vzhod in še mnogo hitreje v smeri na sever zniževal.

Sprito tega je prevladovala pri nas kakor tudi domala v vsej srednji Evropi zapadna do severozapadna ali celo do severna smer vetra. Zato se nam je držalo lepo vreme ves teden, močilo so ga mogle le manjše nevihte, ki so se pojavljale v mnogo večji množini in burnosti v Alpah in severnem vznožju Alp nego pri nas na južni strani gorovja.

Za vročino seveda taka vremenska situacija ni ugodna. Zato se severno od Alp temperatura ni mogla nikler znatneje dvigniti, zakaj ozračje je osveževalo vedno nov dotok hladnejšega oceanskega zraka. Samo v južni Evropi, kamor atlantski zrak ni več dosegel, se je držala visoka temperatura in precej hudo vročino je imel ta teden tudi Balkanski polotok, bodisi v naši državi kot v Rumuniji.

Tudi Rusija ni še imela znatnejše vročine. Severno Evropo so obvladovala depresije, ki so dovajale atlantski zrak daleč tja na vzhod, do Urala. Gospostvo depresij se je omejevalo tudi

ta teden na severno polovico Evrope; edino poprejšnjo soboto in nedeljo je segel zatok slabege vremena nekoliko bolj daleč na jug ter povzročil ta dva dneva večje nevihte in nalive tudi v srednji Evropi.

Temeljita sprememba je nastala šele koncem tedna. Severna depresija se je nenadoma razširila proti jugozapadu ter se tu razširila v samostojni minimum zračnega tlaka, ki se je razvil že v petek nad Velikobritanskim otokom. Pod vplivom nove depresije smo že tekom petka dobili izrazit južnozapadni veter, ki je pričel poditi oblake od sredozemske strani sem. Tekom sobote se je depresija prestavila na svojem običajnem potu na vzhod v našo bližino, vreme se je slabšalo vedno bolj in v nedeljo smo bili ves dan popolnoma v območju središča poletne depresije z močnimi nalivi in nevihtami. To je bil prvi pravi deževni dan letošnjega julija. Tekom večera in noči se je zjasnilo in hkrati temeljito shladilo, kar pomeni popolnoma normalen vojni vremenske situacije; ko se je središče depresije odmaknilo od naše bližine, nas je zajel zapadni sektor depresije; preplavil je nas in srednjo Evropo hladni zrak s Severnega Atlantskega oceana.

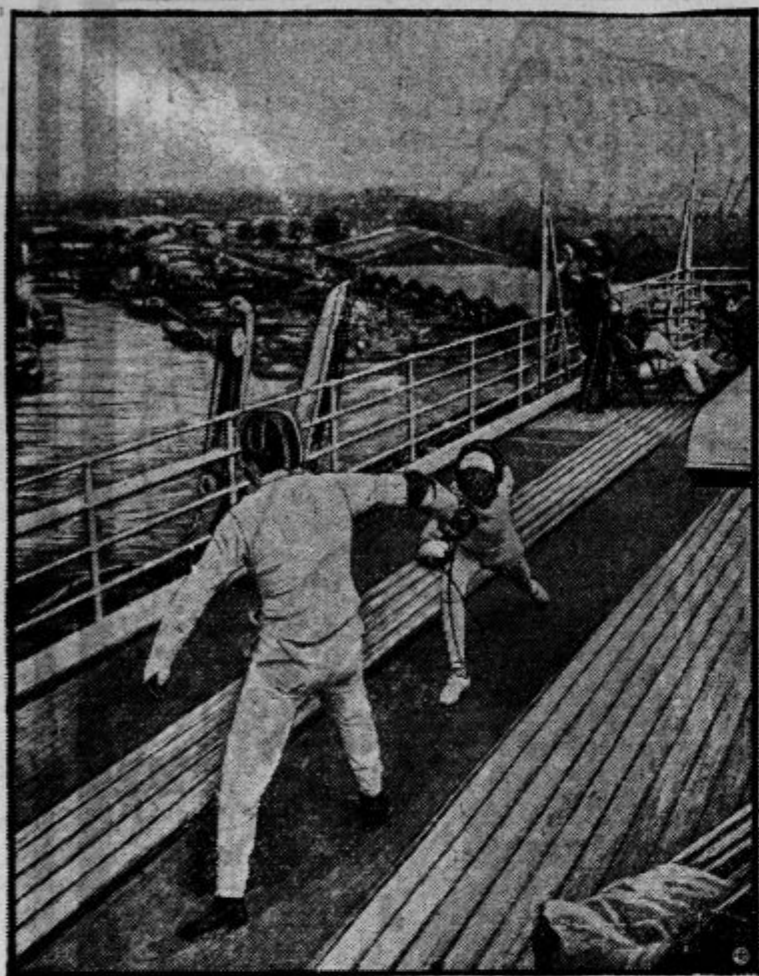
Iz življenja in sveta

Veličasten začetek olimpijade

Revija narodov in panorama barv v Amsterdamu

Z otvoritvijo letošnje olimpijade je doživel Amsterdam zgodovinski dan. 40.000 ljudi je polnilo ogromni olimpijski stadion. Vsi so z nestrpnim pričakovanjem zrl na uro velikih maratonskih vrat. Točno ob določeni minuti se je vsa ta ogromna masa dvignila in zaploskala. Na eni strani stadijo-

skim zastopstvom — Portugalci v žilovatih jopičih, Rumuni so vsi v belih; Turki so v svojih modrih jopičih in sivih hlačah kaj strumni. In potem Američani iz Unije, sprejeti z vihar- nim aplavzom, z 42 belo oblečenimi girli — najmočnejše žensko «moštvo» na sedanji olimpijadi. Jugosloveni,

V čakanju na odločitev

ameriški šampion za olimpijske tekme vendarle ne trafil svojega časa z nepotrebnimi stvarmi. Na parniku «Roosevelt» so si uredili komode prostore za neprestan trening. Na sliki vidimo dva borca, ki se vadita v sabljanju. Zada si odpočiva skupina atletov. V ozadju del amsterdamske luke.

Kjer je častna loža holandske kraljevske hiše, se je prikazala uniforma holandskega princa soproga, na drugi strani, skozi maratonska vrata, se je začel valiti pohod tekmovalcev, ki so jih narodi poslali na olimpijado. Silna vrsta, 5000 oseb, v posameznih skupinah, druga za drugo. Pred vsako skupino ščit z imenom, za ščitom pa zastava države. Vrsta koraka po obrobni hodišču mimo častne lože; tam se zastave povesijo, desna rok — napol dvigne v olimpijski pozdrav — nato prikoraka naslednja skupina.

Prvi so Grki, začetniki in obnovitelji olimpijskih iger. Argentinijski in Av-

švedski in švicarji v ognjenordečih jopah. In na koncu Holanci — pozdravljeni kakor nobena druga skupina.

Ogromni spreved je zaključen. Sredi stadijona se je postavilo vseh 5000 tekmovalcev. Teolog dr. de Visser govori svečani govor, govori o religioznosti olimpijskega vznicanja. Z olimpijskega stolpa zabučne trobente. Pod stolpom zapoje moški zbori holandsko hvalnico. Princ spregovori kratek stavek, ki odvarja igre. Prvi strel iz topa. Zopet zabučne trobente. Iz velikih lesenih zabojev se je dvignila po starogrškem običaju jata golobov v sinji zrak. Nad stadijonom kroži letalo.

Čim debelejši in težji je Aga Kan, tem srečnejši so njegovi verniki, saj jim je vsak funt njegove teže več dokaz, da so na pravi poti večnega zveličanja.

Vsako leto ga obišče deputacija iz daljne domovine z namenom, da bi ga

potehtala. Za vsak funt, ki ga pokaže jezik na tehtnici, mu izplačajo določeno vsoto zlatih funtov — a če je za kakšen funt težji nego pri tehtanju prejšnjega leta, tedaj od navdušenja norijo. Poleg tega je zanimiv papež obvezan, da se po tehtanju okopje. «Sve-to vodo», v katero se je potopil, spravi nato v sode in jo odpeljejo v Indijo. Tam rabi proti vsem mogočim boleznim.

ležati po pol leta v pristanu, ker ni bilo mogoče pregovoriti ljudi, da bi šli nanjo služiti. Lansko leto so jo rekvirirali z drugimi ladjami poveljniki južne vojske. Polno vojakov so jo odpremili po Jangtsekijangu navzgor — nastala je pobuna, v kateri je padlo nad 100 ljudi. Spet so jo dali blagosloviti, spet so jo prekrstili. Pred kratkim je odpula iz Hankava, natovorjena do vrha s svilo. Se isti dan je začela goreti. Moštvo se je rešilo, blago je bilo uničeno. Tedaj so jo spravili lastniki v Shanghai, da jo prodajo na javni dražbi — a niti en kupec ni reflektiral nanjo. Sedaj jo odpremo na visoko morje, kjer jo bodo potopili.

„Moja vest je čista pred Bogom“

Fašistična himna nad severnim tečajem

Korvetni častnik Zappi je obiskal Malmgreenovo mater in ji je izročil sinov kompas. — Švedovi zapiski so deloma v Behounekovih rokah. — On pravi o učenjakovi smrti: Česar ne vem, ne morem trditj ...

Nobile in njegovi tovariši so že ali pa bodo najpoznejše danes opolnoči v Rimu. Dr. Behounek in njegova sestra sta se ločila od ekspedicije in sta se odpeljala v Prago. Na poti od Stockholma dalje se je posrečilo korespondentu «Stockholms Tidningena» govoriti s češkim učenjakom. Od njega je izvedel prav zanimive stvari.

Komedija pred tragedijo.

Ko je «Italia» dne 24. maja letela nad severnim tečajem, je dal Nobile znamenje. Posadka je utihnila. Navili so gramofon in zadonela je fašistična «Giovinezza, giovinezza». To so bili svečani trenutki vožnje na zrakoplovu — pripominja učenjak. Po «Giovinezzi» se je oglasila še tržaška iredentistična himna izza pred vojne, katero so peli Italijani pod Avstrijo ... Moštvo je moralo strumno salutirati. Ko je bila pesem končana, so spustili na tečaj italijansko zastavo iz svile in papežev križ. Nobile je hotel na tečaju izkrcati dva ali tri člane ekspedicije — med njimi prof. Pontremollija in Malmgreena — da bi raziskovali teren. Vreme tega poskusa ni dovolilo. «Italia» je morala kreniti dalje — z ekspedicije pa se nista vrnila niti prof. Pontremolli niti dr. Malmgreen.

Zappi v Stockholmu

Korvetni kapetan Filipo Zappi se je medpotoma ločil od svojih tovarišev in je na postaji Krylba skrivaj zapustil družbo, ki se je peljala naprej. Pridružil se je italijanskemu generalnemu konzulu v Stockholmu Thuliu in se je odpeljal z njim k Malmgreenovi materi. Vozil se je z istim vlakom kakor švedska rešilna ekspedicija, ki se je vračala v domovino. Na stockholmskem kolodvoru je izstopil in videl, kako navdušeno sprejema množica Thornberga, Lundborga in druge. Na tihoma sta se z italijanskim konzulom izmuznila skozi špalir občinstva. Na jela sta avtomobil in se podala k Malmgreenovi materi na obisk.

Mati, svak in zaročenka

Tam je bil navzoč tudi svak pokojnega učenjaka, dr. Jägersten. Konzul mu je predstavil Zappija. Kmalu so se odprla vrata sobice, v kateri leži postarna dama v postelji. Malmgreenova mati je že delj časa bolna. Strežeta ji dve ženski — Karin Dobergo-va, stara hišna prijateljica Malmgreen-

novih in Ana Nordenskjöldova, Malmgreenova zaročenka, ki je izgubila očeta pred tremi meseci.

Zappi je izročil Malmgreenovi mami kompas in zapečaten zavojček s «Città di Milano». V zavojčku je bila Malmgreenova denarnica. Opisal je strašno odisejajo v snegu, povedal, kako je bil Malmgreen izčrpan in kako so mu moči odpovedale. Dodal je še, da se je Malmgreenu videlo, kako težko hodi in da ne bo premagal tečaj, s katerimi se je boril. Zato je legel v sneg in je rekel sopotnikom, naj gresta brez njega dalje.

«Vse kar se piše o meni in Marianu sem slišal», je rekel Zappi. «Vse to me boli. Ampak moja vest je čista pred Bogom.»

Malmgreenova mati je s solzami v očeh poslušala povest o smrti svojega ljubljene sina in je pozneje izjavila domačin: «Verjamem vse, kar je povedal.» Tudi zet stare dame dr. Jägersten je potrdil njeno domnevo. Dr. Behounek, katerega so vprašali švedski novinarji, kaj meni o Malmgreenovi smrti, pa je skomizgnil z rameni in rekel: «Česar nisem doživel in česar ne vem, ne morem trditj ...»

General, pater in poveljnik ladje

Poročevalec berlinskega «8 Uhr Blatta» javlja, da se mu je posrečilo govoriti z Nobilem med vožnjo od Warnemündeja do Standhala. Nobilev vagon so stražili štirje policisti in dva detektiva. Izhodna vrata so bila plombirana. Prvi, katerega je srečal poročevalec na hodniku, je bil jezuitski pater Gianfrancesco, ki je bral dveurno mašo pred poletom v katastrofo. Ta pater je bil ena izmed nadlog ekspedicije in je moštvo je že davno zahtevalo, da se odstrani.

Nobile je prosil korespondenta, naj mu brezobzirno pove, kaj se o njegovi ekspediciji piše v Nemčiji. Izjavil je, da je rešil ves znanstveni material. Pozivu, naj se da fotografirati skupno z drugimi člani ekspedicije, pa ni hotel ugoditi. Sploh je bilo opaziti, da vlada med Nobilem in posadko velika hladnost in napetost. Nobile je novinarju potožil, da nosi glavno krivdo za zmešnjavo v poročilih poveljnik oporišne ladje Romagna in je obžaloval, da se je Amundsen izpostavil za njegovo rešitev brez uspeha.

Romantična ljubezen s tragičnim koncem

V Benetkah se je ustretila hči dunajskega pisatelja Schnitzlerja s službenim revolverjem svojega moža, fašističnega kapitana Cappellinija.

V soboto in nedeljo se je po Dunaju raznesla vest, da je umrla v Benetkah nagle smrti 19letna Lilly Cappellini, žena častnika fašistične milice in hči dunajskega pisatelja Arturja Schnitzlerja. Vest je učinkovala senzacionalno, kar ni nič čudno, če pomislimo, da je Schnitzler na Dunaju eden izmed najpopularnejših mož. Smrti ni mogel v začetku nihče raztolmačiti. Govorice so pripovedovale, da je mlada dama padla na ježi s konja in se ubila. Šele pozneje, ko je Schnitzler dospel z letalom v Benetke, se je dvignila zavesa z misterija in se je pokazala resnica. Schnitzlerjeva hči si je sama končala življenje. Ustrelila se je s službenim revolverjem svojega soproga.

Ljubezen na prvi pogled.

Smrt mlade žene, ki je imela komaj 19 let, je vzbudila najrazličnejše komentarje. Boljšim krogom dunajske družbe je namreč bilo znano, kako se je mlada Lilly zaljubila in omožila. Lilly je bila pred dobrim letom v Benetkah na letovišču. Na Lidu, kjer se je kopala, se je seznanila s častnikom fašistične milice Arnoldom Cappellinijem in se je smrtno zagledala vanj. Že po par urah znanja sta sklenila, da ju ne razdruži nobena sila na zemlji. Vendar se je Lilly te ljubezni bala. Najbolj jo je bilo strah priznati svoje nagnjenje očetu, ki je znan po demokratičnem mišljenju v dunajski družbi. Ni treba praviti, kakšne pomisleke je vzbujalo že samo dejstvo, da je Cappellini v službi fašističnega režima. A vendar se ni mogla ustavljati svojemu srcu. Nekega lepega dne

je Lilly pobegnila.

Ampak ne s svojim ljubimcem, marveč z očetom. Vrnila se je na Dunaj, da bi udušila viharne čustva, ki so jo obletavala. Ta beg pa ji je pripravil strašno trpljenje. Zato je pisala Cappelliniju, naj pride na Dunaj in naj prosí za njeno roko. Rečeno, storjeno. Ljubimec se je pripeljal na Dunaj in jo je zasnu-bil. Schnitzler pa, ki je imel slabe in

težke izkušnje s svojim lastnim zakonom (živi namreč ločen od svoje žene, ki je v Berlinu), je hotel hčerki prihraniti prevaro in jo nagovarjal, naj se temejito premisli, preden stori važen korak in stopi pred oltar.

Pomagalo ni nič. Najprej sta se oče in hči sprla, potem pa, ko je Lilly očetu razložila, da brez te ljubezni ne more živeti, je Schnitzler pristal na Cappellinijevo snubitev samo, da se izogne javnemu škandalu. Lani meseca junija sta se mlada zaljubljenca poročila. Zakon je bil na videz ze'o srečen, kaj pa se je skrivalo za zavesami ljubezni, ne more danes nihče zapisati. Samo to je znano, da se je letovalo Lilly večkrat domotože po Dunaju in da je tudi Schnitzler skušal pregovoriti svojega zeta, naj se etablira na Dunaju ter mu je za ta primer celo bil pripravljen preskrbeti primerno službo. Vendar je Cappellini predlog odklanjal iz doslej še neznanega vzroka.

Očeta je smrt edine hčerke, katero je naravnost oboževal, tako presunila, da je postal popolnoma apatičen in sploh noče govoriti. Na Dunaju se seveda šušljajo vse mogoče reči, ki so baje tako težke, da je radi vzroka smrti svoje hčere nenadoma zbolela tudi Schnitzlerjeva žena, Lillyjina mati.

Ladja nesreče

Na Jangtsekijangu je plula v zadnjih dveh desetletjih ladja, ki se je držijo vse mogoče nesreče.

L. 1909. so jo zgradili za plovbo na tej orjaški reki. Imenovali so jo «Haj Ling». Njena prva pot je bila v Hankav. Takrat je nasledila na sipno. Ko se je vračala v Shanghai, je eksplodiral na nji kotel; 11 mož posadke je bilo ubitih. Pri naslednjem potovanju je krmar ustrelil pet mornarjev. Za praznoverne Kitajce je bilo očito, da z ladjo ni vse v redu. In čudni, kakor so, so se obrnili do katoliških misijonarjev, da bi prepodili s svojim blagoslovom duhove z nje. Tedaj so jo tudi prekrstili. Toda blagoslov ni pomagal: na tretji vožnji je izbruhnila na ladji epidemija koz, ki so usmrtili 9 potnikov. In tako pri vsaki nadaljni vožnji.

Budhistični in taoistični duhovni so jo zaklinjali, trikrat se so ji spremenili ime — a vse zaman. Včasih je morala

Maroški sultan

Je prišel v Pariz in je bil gost državnega predsednika Doumerguea. Javnih sprejemov mu tokrat niso veliki delali, ker so imeli s tem slabe izkušnje še iz časa njegovega prejšnjega obiska, ko so priredili komunisti hrupne demonstracije. Na sliki vidimo sultana (na desni), ko stopa v predsedniškovo palačo.

Mussolini in Sokrates

V nekem intervjuju je citiral Mussolini naslednji stavek iz nekega Sokratovega dijaloga in ga postavil kot vodilno misel svoji državniški umetnosti: «Čednost moža je to, da upravlja državo in dela pri tem prijateljem dobro, sovražnikom pa zlo — sam pa da se zna proti podobnemu zavarovati.»

Fašistični poglavar je pripomnil: «Tako pravi Sokrates in bolj čednostnega nego on ni treba, da bi bil jaz.» Gospod Mussolini se je pošteno uredal, ko je menil, da bo fašistične brutalnosti podprl z izreki nesmrtnega starogrškega etika. V zadevah stare literature niso vsi takšni ignoranti kakor on in marsikdo ve, da Platon ne polaga omenjenih besed svojemu učitelju v usta, temveč — sofistu Mnou, ki ga Sokrates na vse mogoče načine ironizira. Sokratovo naziranje o čednosti je vse drugačno, saj pravi na nekem mestu v istem dialogu: «Čednost je to, kar je pravično; kar pa ni pravično, je hudobno.» Tako jo lomi fašistično ignoranstvo vsepoved, pa naj se poprime kakršne-koli stvari — naj prireja ekspedicije na Severni tečaj ali pa če se loti starib klasikov.

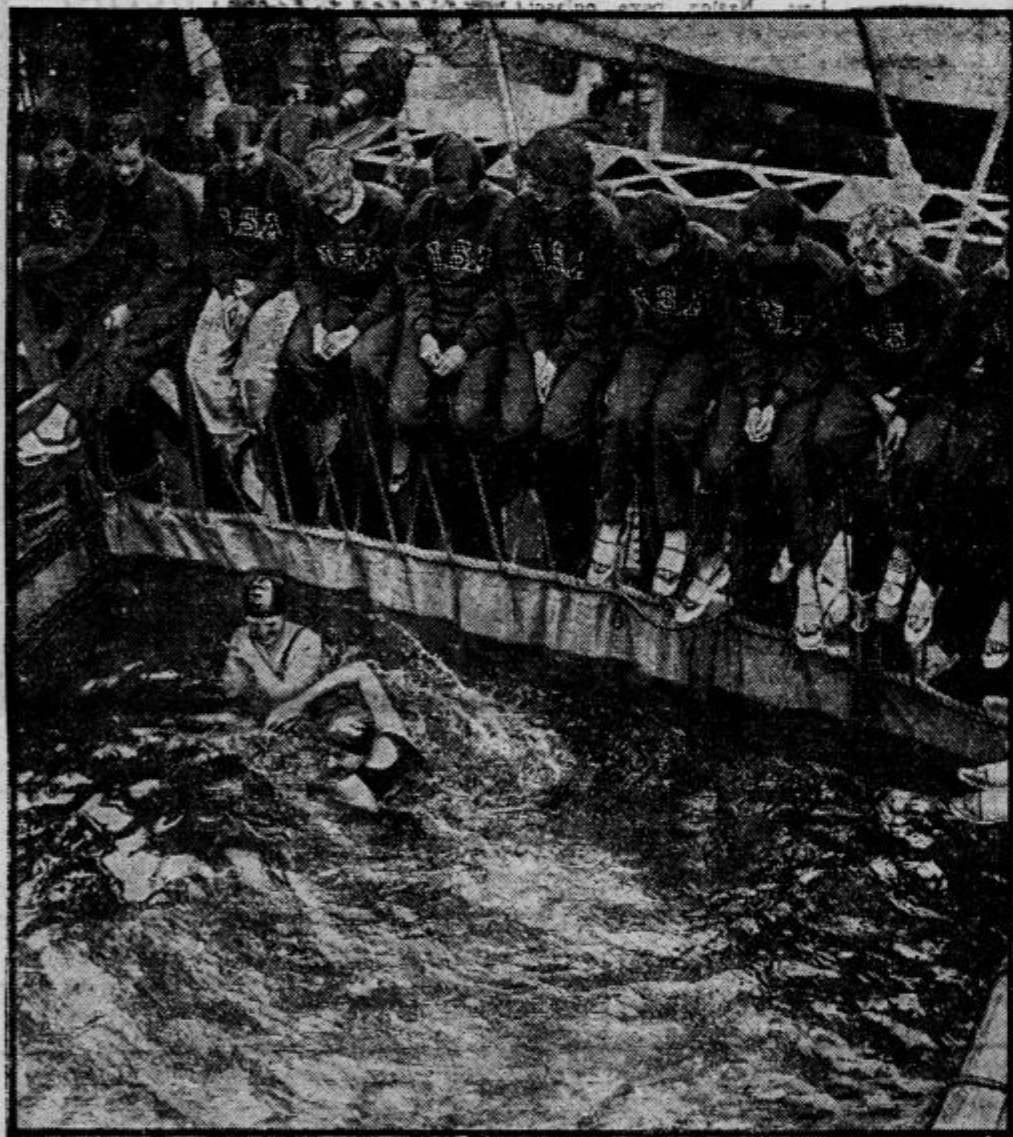
Šest navodil proti raku

Thomas Horder, telesni zdravnik waleskega princa, je v pogovoru z nekim dopisnikom «Daily Maila» po londonskem kongresu proti raku med drugim navedel šest koristnih pravil v obrambo te bolezni. Pravila se glase:

1. Spoštuj zakon o vzrokih in učinkih tudi kar se tiče zdravja in čuvaj svoje zdravje.
2. Dokler si zdrav, ne delaj si skrbi o možnosti skritih bolezni in predvsem se ne vdajaj strahu pred rakom.
3. Čuvaj se knjig, ki obravnavajo vprašanje raka preveč poljudno; so zelo škodljive, ker povzročajo račno hipohondrijo.
4. Daj se od časa do časa zdravniško preiskati.
5. Če zapaziš v svojem zdravstvenem stanju kakšno nenavadnost, pojdi takoj k zdravniku. Včasih bo kakšna trivialna malenkost, včasih pa tudi kakšen življenjsko važen simptom.
6. Zaupaj zdravniku. Ljudje, ki so imeli nesrečo, da so obokeli na raku, morajo zaupati zdravniškemu nasvetu glede najboljšega zdravilnega načina, ne smejo pa iskati sto drugih načinov. Vsak slučaj se da zdraviti le individualno in način, ki dela drugače čudeže, v drugih slučajih lahko škodi.

103 novi planeti

Astronomski računski zavod v Berlinu-Dahlemlu sporoča, da so v času od 1. jul. 1926. do 30. jun. 1927. (med tem je prešlo spet novo leto) odkrili 103 nove planete oz. planetoidke. Moderni «lov na planete» se vrši, kakor znano, s pomočjo fotografskih posnetkov. Max Wolf z observatorija v Heidelbergu je l. 1891. odkril prvi mali planet in od tega časa do 30. jun. lanskega leta je naraslo njih število že na 1072. Od omenjenih 103 planetov so našli 53 na heidelberški zvezdarni in med temi jih gre 9 na račun prvega «planetnega lovca» Maxa Wolfa; v Hamburgu so jih odkrili 3 — v Nemčiji torej vsega skupaj 56. Rusija zavzema s 16 odkritij drugo mesto, Belgija z 9 tretje. Združene države z 8 četrto, Južna Afrika s 5 peto, Španška z 2 šesto in Alžir z 1 sedmo.

Olimpijske najade

Ameriške plavalke, ki nastopijo na tekmah v Amsterdamu, trenirajo v plavalnem bazenu parnika «Roosevelt», ki jih je pripeljal v Evropo.

Avstralci jim sledita s svojima moštvo- ma. Avstralci nosijo modre jopice z rumenimi obročki. Potem Belgijci s svetlordečimi srajcami, Indijci s turbanji, Bolgari v vojaški uniformi, Čilenci, Kanadci v belih oblačilih, z belim, nizkim slamnikom na glavi, slamniki so jim okrašeni s trakom narodnih barvah. Danci so prišli v navadni obleki, s površniki na roki. Nemci z velikansko skupino nosijo modre jopice, bele hlače, bele čepice. Egipčani so pokriti z rdečimi fesi. Sledijo Estonci, Finci, Haitčani — prav za prav le dva Haitčana; eden nosi zastavo, drugi predstavlja moštvo. Na čelu Estoncev koraka dražestno dekle — ta se bo udeležila plavalnih tekem. Potem Kubanci, Panamci — en sam Panamec, ki si je moral najeti ščitono — pa Rodezijanci. Italijani so se oblekli v svetlosivo športno obleko z modrimi primesmi. Pravijo, da so bili prej natančno izeksercirali pohod skozi maratonska vrata. Japonci so prišli v črnih suknjah in cilindrih — tudi ob takšnih prilikah so to, kar so: korektni in vpludni do skrajnosti. Finci, Angleži, Madžari, Irči, Luksenburžani, Mehikanci, Monakovčani — celo Monakovčani! — Norvežani, Filipinci, Poljaki — med njimi trije častniki v uniformi — Čehi — isto tako z voja-

Antika in moderna doba! Zbori pojejo. Vojska moči, spretnosti in zdravja se je med tem v stadionu razporedila v polkrog. Holandski nogometni prvak Denis je stopil pred mikrofoni in govoril z zvonečim glasom, z dvignjeno desno roko, z zastavo v levi, olimpijsko prisego, ki jo nosijo zvočniki daleč, do množice.

Vojska odhaja iz arene. Igre začne najjo, dvigajo se že prve uteži.

Sveta debelost

Odkar je bil afganistanski emir Amanulah na obiskih v Evropi, so se ljudje navdušili za eksotiko. Vsak dan poročajo listi o kakšnem doslej še neznanem orijentaliskem običaju. Vse druge pa poseka menda ta, ki je pravkar postal predmet javne pozornosti:

Na Francoskem živi indijski knez, Aga-Kan po imenu, ki se sicer niti najmanj ne bavi z vladarskimi posli, a mu je njegovo ljudstvo vendarle vdano kakor nobeno drugo ljudstvo nobenemu drugemu vladarju. In to ni nič čudnega, saj živi to ljudstvo od njegove masti, ki je takorekoč božja. Aga Kan je namreč tudi vrhovni poglavar verske sekte, ki ji pripadajo njegovi podaniki in čije religiozne ideale utelešuje on sam s svojim 220 funtov težkim telesom.

81

Roman.

zemljišča, ki so nam jih ugrabili? Izgubili so jih! Kje so desetine, ki so nas zanje izžemali do krvi? Vzeli smo si jih nazaj! Kje je

Namenil sem se, da se ob zatonu sonca ukradem iz vasi in jo neš uberem v Millau. Računal sem, da me bodo vaščani, ki jim je

menjena mladi deklici sredi pripravljajoče se državljanske vojne, o kateri so mi seljaki namigovali tako strašne stvari?

Pojasnila daje brezplačno:
Diretn d. d. Zagreb, B-cesta 3